

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Bulevar mira bb, zgrada Delta 2, telefon 049 218-220, faks 049 218-438
Булевар мира бб, зграда Делта 2, телефон 049 218-220, факс 049 218-438
www.revizori-bdbih.ba

Број: 01-02-03-13-309/11

Р: 02-01;05-01/11

Брчко, 10. јуна 2011. године

ИЗВЈЕШТАЈ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

Ефикасност у рјешавању имовинско-правних односа

у поступку експропријације

Брчко, јун 2011. године

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Bulevar mira bb, zgrada Delta 2, telefon 049 218-220, faks 049 218-438
Булевар мира бб, зграда Делта 2, телефон 049 218-220, факс 049 218-438
www.revizori-bdbih.ba

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ спровела је **прву ревизију** учинка на тему **“Ефикасност у рјешавању имовинско-правних односа у поступку експропријације”**.

Канцеларија за ревизију у складу с чланом 14 Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине (“Службени гласник Брчко дистрикта БиХ” број 40/08) може извршити преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијелог или дијела институције, програма или активности у погледу економичности, ефикасности и ефективности с којима та институција користи своје ресурсе.

Ревизијом су обухваћене надлежна одјељења и институције које су директно укључене у поступак рјешавања имовинско правних односа у поступку експропријације за инфраструктурне пројекте Брчко дистрикта БиХ, а то су: Одјељење за просторно планирање и имовинско-правне послове, Одјељење за јавни регистар, правосуђе – Основни суд Брчко дистрикта БиХ, Одјељење за јавне послове, Дирекција за финансије и Правобранилаштво Брчко дистрикта БиХ.

Испитивање је усмјерено на рјешавање имовинско-правних односа у поступку експропријације за инфраструктурне пројекте Брчко дистрикта БиХ са аспекта управљања временом.

Ревизорски тим је спровођењем ове ревизије дошао до одређених налаза који су презентовани представницима надлежних институција на фокус групи, те је сачињен Нацрт извјештаја. Клијентима је упућен Нацрт извјештаја и дата могућност да се изјасне, након чега је састављен коначан извјештај.

У Извјештају се наводе препоруке упућене надлежним одјељењима и институцијама које учествују у рјешавању имовинско правних односа у поступку експропријације за инфраструктурне пројекте Брчко дистрикта БиХ, а ради постизања веће ефикасности и транспарентности цијелокупног процеса.

Ревизију је обавио ревизорски тим у саставу: Томо Возетић, вођа тима и Ивана Гаврић, члан тима.

Замјеници главног ревизора

Томо Возетић, дипл. ек.

Божо Зимоњић, дипл. ек.

Главни ревизор

Џевида Хоџић, дипл. ек.

САДРЖАЈ

РЕВИЗИЈА УЧИНКА	5
ИЗВРШНИ РЕЗИМЕ	6
1. УВОД	8
1.1. Позадина проблема.....	8
1.2. Сврха ревизије и ревизијска питања.....	8
1.3. Критеријуми ревизије.....	9
1.4. Обим и методи ревизије.....	9
1.5. Ограничења ревизије.....	10
1.6. Структура извјештаја.....	10
2. ОПИС ПРЕДМЕТА РЕВИЗИЈЕ	11
2.1. Припремна фаза.....	11
2.2. Условна фаза.....	11
2.3. Радна фаза.....	12
2.4. Завршна фаза.....	12
2.5. Одговорне институције.....	13
2.6. Релевантни закони.....	14
3. НАЛАЗИ	15
3.1. Временска димензија поступка експропријације према ревидираним пројектима.....	15
3.2. Број обрађених к. ч. у различитим фазама поступка експропријације.....	16
3.3. Припремна фаза.....	18
3.4. Условна фаза.....	19
3.5. Радна фаза.....	20
3.6. Завршна фаза.....	20
3.7. Утврђени проблеми у ревидираних петнаест (15) пројеката.....	21
3.8. Проблеми везани за различите институције укључене у поступак експропријације.....	25
3.9. Активности Владе на побољшању поступка експропријације у Дистрикту.....	27
4. ЗАКЉУЧЦИ	29
4.1. Дјелимична побољшања на основу предузетих мјера.....	29
4.2. Неefикасност Владе и институција у поступку експропријације.....	30
5. ПРЕПОРУКЕ	33
РЕФЕРЕНЦЕ	36
ПРИЛОЗИ	37

РЕВИЗИЈА УЧИНКА

Ревизија учинка је независан периодичан преглед дјеловања владе, програма или организација у погледу економичности, ефикасности и ефективности трошења јавних средстава. Циљ ревизије учинка је да утврди да ли коришћени ресурси представљају најекономичније трошење јавних средстава, да ли се коришћењем расположивих ресурса пружају најбоље услуге, да ли су испуњени стратешки циљеви институције и да ли постоји утицај на имплементацију тих циљева. Циљ ревизије учинка је и промовисање транспарентности, одговорности и бољег учинка. Коријени ревизије учинка леже у потреби за независним процјенама рада јавног сектора. Ревизија учинка је флексибилна у избору субјеката и метода ревизије, по природи је, због сложености јавног сектора и разноврсности питања која се односе на њен рад, широко обухватна. Ово је ревизија чији значај се са развојем друштва повећава.

Основни принципи у ревизији учинка су економичност, ефикасност и ефективност и често се називају три Е.

Принцип *економичности* захтијева постизање одговарајућег нивоа квалитета и обима резултата, а уз минимизирање трошкова коришћених ресурса.

Принцип *ефикасности* захтијева остваривање максимума резултата из расположивих ресурса, односно, успоставу најбољег односа између искоришћених ресурса и остварених резултата.

Принцип *ефективности* захтијева остваривање постављених циљева.

У складу са ИНТОСАИ ревизијским стандардима, ревизија учинка се односи на ревизију економичности, ефикасности и ефективности и обухвата:

- a) ревизију економичности управних активности у складу са значењем управних начела и праксе, те политикама управе;
- b) ревизију ефикасности коришћења људских, финансијских и других ресурса, укључујући преглед информационих система, мјера успјеха и других поступака код јединице код које се обавља ревизија ради отклањања раније утврђених недостатака;
- c) ревизију ефективности учинка у односу на постигнуте циљеве јединице код које се обавља ревизија, те ревизију остварених спрам планираних учинака.¹

---

¹ *Принципи ревизије учинка*. Координациони одбор врховних ревизорских институција: Сарајево, 2009.

ИЗВРШНИ РЕЗИМЕ

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: *Канцеларија за ревизију*) је провела прву ревизију учинка поступка експропријације у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: *Дистрикт*). Током провођења редовне годишње финансијске ревизије, Канцеларија за ревизију је уочила низак степен потрошње капиталног буџета. Анализирањем проблема реализације капиталног буџета, Канцеларија за ревизију је утврдила да је дио средстава у застоју са реализацијом за пројекте изградње и реконструкције путева у Брчко дистрикту БиХ при Одјељењу за јавне послове. Даљом анализом, Канцеларија за ревизију је утврдила да су узроци овог проблема заправо уска грла у поступку провођења експропријације. Спорост поступка експропријације и застоји у његовом спровођењу узрокују кашњења и одлагања у реализацији инфраструктурних пројеката.

Реализација капиталних инвестиција за инфраструктурне пројекте један је од покретача економског раста и развоја у послеријатној Босни и Херцеговини. Ефикасан поступак експропријације претпоставка је успјешне реализације инфраструктурних пројеката. Поступак експропријације је идентификован као област у којој Влада и Институције Дистрикта могу утицати на значајно унапређење поступка, а самим тим утицати на побољшање услова за реализацију како садашњих тако и будућих инфраструктурних пројеката.

Поступак експропријације проводи више различитих Владиних одјељења и институција у Дистрикту. Комплетан систем и процедуре су веома комплексне, а што оставља простора за појаву различитих проблема. Такође, овај поступак прате и бројни наслијеђени проблеми по питању земљишне евиденције, чиме се поступак додатно компликује и отежава.

Ревизија је спроведена на укупно петнаест (15) инфраструктурних пројеката изградње и реконструкције путева у Дистрикту. Од анализираних петнаест (15) пројеката, само је један могао да се имплементира, док је 14 пројеката у застоју са реализацијом усљед проблема насталих у поступку експропријације. Пројекти су садржавали од једне (1) до седамдесет двије (72) к. ч.² и у оквиру посматраних пројеката Дистрикт је требао спровести експропријацију 258 к. ч. ради изградње и реконструкције планираних путева. Међутим, од посматраних 258 к. ч. њих 218 није експроприсано усљед различитих проблема у управљању поступком, правних проблема или привременог недостатка ресурса.

Канцеларија за ревизију је закључила да је организација Владе и институција Брчко дистрикта БиХ у рјешавању имовинско-правних односа у поступку експропријације неефикасна. Недостатак јасно дефинисаних политика и процедура, недостаци у кооперацији и хармонизацији послова надлежних

---

² к. ч. – ознака за катастарску честицу (дио земљине површине који је у катастру земљишта означен посебним бројем и називом катастарске општине у којој лежи)

институција, недостаци у управљању, законски недостаци и недостаци ресурса, скупа доприносе ситуацији у којој износ од око 3,3 милиона КМ одобрен за инфраструктурне пројекте није реализован више година.

Влада Брчко дистрикта је препознала озбиљност ових проблема и предузела одређене мјере (измјене закона, инструкција о поступању) са циљем побољшања поступка. Међутим, ове мјере су само дјелимично побољшале ефикасност рјешавања имовинско-правних односа у поступку експропријације.

Како би се постигла дугорочна и одржива рјешења, Канцеларија за ревизију предлаже одређене измјене у спровођењу поступка, као што су утврђивање позиције кључног менаџера процеса, успостављање правила и процедура поступања, дефинисање приоритета поступка, хармонизацију прописа, утврђивање правила и процедура експропријације некретнина за власнике некретнина који су преминули, а насљедници им нису познати.

1. УВОД

1.1. Позадина проблема

Канцеларија за ревизију је спровођењем финансијске ревизије уочила низак степен потрошње капиталног буџета. Укупна годишња потрошња капиталног буџета износи до 1/3 укупно одобрених средстава. Такође, честе су медијске изјаве о неефикасности трошења средстава из капиталног буџета (дискусије вођене током сједница Скупштине, изјаве директора Дирекције за финансије, изјава градоначелника у медијима и др.). Анализирањем проблема реализације капиталног буџета, Канцеларија за ревизију је утврдила да је око 3,3 милиона КМ у застоју са реализацијом за пројекте изградње и реконструкције путева у Брчко дистрикту БиХ при Одјељењу за јавне послове.

Посматрањем и анализирањем проблема инфраструктурних пројеката који су у застоју са реализацијом, Канцеларија за ревизију је дошла до закључка да се најизраженије уско грло за реализацију средстава у законски предвиђеном року налази у поступку експропријације.³ Услед наведеног, Канцеларија за ревизију је спровела ревизију учинка поступка експропријације у Дистрикту.

Реализација капиталних инвестиција за инфраструктурне пројекте један је од покретача економског раста и развоја у послеријатној Босни и Херцеговини. Ефикасан поступак експропријације претпоставка је успјешне реализације инфраструктурних пројеката. Канцеларија за ревизију је идентификовала поступак експропријације као област у којој Влада и институције Дистрикта могу утицати на значајно унапређивање поступка, а самим тим утицати и на побољшање услова за реализацију како садашњих тако и будућих инфраструктурних пројеката.

Надаље, утврђено је да су многи проблеми у поступку везани за питање права власништва над некретнинама. Питање права власништва над некретнинама у цјелини је изражен проблем како у Дистрикту, тако и у остатку државе. Као такав, овај проблем би захтијевао засебну ревизију. Ипак, ова студија има мањи обим, ограничава се на рјешавање имовинско-правних односа у поступку експропријације и овим проблемом се бави са аспекта побољшања услова за реализацију како садашњих тако и будућих инфраструктурних пројеката.

1.2. Сврха ревизије и ревизијска питања

Сврха ове ревизије је да установи уска грла у рјешавању имовинско-правних односа у поступку експропријације и да утврди узроке због којих поступак дуго траје, са циљем утврђивања промјена којима би се поступак могао убрзати и којим би се вријеме поступка скратило.

---

³ Прилог број 1: Пројекти изградње и реконструкције путева у застоју

Влада Дистрикта је такође препознала постојање проблема у спровођењу поступка експропријације, те предузела одређене мјере на унапређивању поступка. Овом ревизијом ће се такође разматрати резултати спроведених мјера.

Циљ ревизије се може презентовати у виду одговора на сљедећа два ревизорска питања:

1. Да ли је организација Владе и институција Дистрикта у процесу рјешавања имовинско-правних односа ефикасна?
2. Да ли су Влада и релевантне институције Дистрикта предузимале праве активности и да ли се тим активностима унаприједио систем?

1.3. Критеријуми ревизије

Принципи економичности и ефикасности аксиоми су у организацији и функционисању јавног сектора. Начела рада локалне заједнице су објективност, отвореност, ефикасност, одговорност и ефективност, а на њих нас упућује и Стратегија развоја Брчко дистрикта БиХ за период 2008–2012. године. Посматрано из перспективе реализације инфраструктурних пројеката, наведено упућује да би администрација Дистрикта требало да буде тако организована да помаже њихову неометану и брзу имплементацију.

Одредбе Закона о експропријацији⁴ упућују на хитност поступка експропријације. Одлука о проглашењу јавног интереса, као основ за експропријацију претпоставља да је инфраструктурни пројекат од значаја за читаву локалну заједницу те захтијева приоритетност обраде код релевантних институција.⁵

Током спровођења студије, Канцеларија за ревизију ће као критеријум посматрати саму обраду предмета (однос започетих и обрађених предмета) и вријеме потребно за обраду изражено у календарским данима.

1.4. Обим и методи ревизије

Ревизија је спроведена на примјеру петнаест (15) инфраструктурних пројеката за чију реализацију је било потребно спровести поступак рјешавања имовинско-правних односа. Новац за наведене пројекте је одобрен у буџетима 2006–2009. године.⁶ Изабрани узорак чини око 40% новца ангажованог за инфраструктурне пројекте изградње и реконструкције путева који су у застоју са реализацијом. Како

---

⁴ Закон о експропријацији некретнина у Брчко дистрикту БиХ „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 26/04, 19/07, 2/08 и 19/10

⁵ Поред Закона о експропријацији у поступку експропријације примјењује се и Закон о управном поступку у Брчко дистрикту БиХ који претпоставља рок од тридесет (30) дана за доношење рјешења од упућеног захтјева за обраду.

⁶ Прилог број 2: Пројекти обухваћени ревизијом уз одобрени износ средстава и број к. ч. потребних за експропријацију

би се ови пројекти могли имплементирати Дистрикт је требао експроприсати 258 к. ч. покривених овим инфраструктурним пројектима. Међутим, услед различитих проблема на 218⁷ к. ч. није извршена експропријација.

Канцеларија за ревизију је анализирала све кораке у поступку експропријације са циљем да дође до одговора на постављена ревизорска питања. Како би извршила мапирање система и идентификацију уских грла у поступку, Канцеларија за ревизију је извршила анализу из перспективе процесирања наведених 258 к. ч., уз фокусирање на 218 к. ч. оптерећених проблемима.

Подаци и информације неопходни за ревизију сакупљени су примјеном сљедећих метода: прегледом документације, посматрањем како се рјешава конкретни предмет, интервјуисањем одговорних лица, анализом закона и подзаконских аката из наведених области, студија, извјештаја и публикација.

Информације и подаци неопходни за спровођење ревизије прикупљани су из сљедећих извора: Одјељења за јавне послове, Одјељења за јавни регистар, Основног суда Брчко дистрикта БиХ, Одјељења за просторно планирање и имовинско-правне послове и Дирекције за финансије Дистрикта.

1.5. Ограничења ревизије

Информације и подаци су прикупљани у периоду од фебруара до августа 2010. године. Стога, све промјене настале након тог 31. августа 2010. године нису укључене у ову ревизију.

У моменту прикупљања података, к. ч. у поступку експропријације су се налазиле у различитим фазама извршења, односно у различитим корацима процеса експропријације. С обзиром да се сви кораци, односно фазе извршења врше једна за другом, није могуће да се било која к. ч. нађе у два различита корака или позиције истовремено. Наведено упућује да постоји могућност да посматрани велики број к. ч. може бити предмет различитих извора проблема у различитим фазама или корацима поступка.

Међутим, презентована слика омогућава преглед ситуације и основ је за одговор на постављена ревизорска питања.

1.6. Структура извјештаја

У складу с Принципима ревизије учинка, у уводном поглављу наведени су разлози због којих је Канцеларија за ревизију одлучила да спроведе наведену ревизију учинка као и ревизијска питања, обим, ограничења и методологија рада. Слједи поглавље 2 у којем се описује процес рјешавања имовинско-правних односа по кључним актерима и правним основима дјеловања. Након објашњења

---

⁷ Од 258 посматраних к. ч. у поступку, на двадесет осам (28) к. ч. је завршен поступак експропријације, од једне (1) к. ч. се одустало у поступку, а једанаест (11) к. ч. је већ било у власништву Дистрикта

процеса, презентују су налази спроведене ревизије и врши њихова анализа у поглављу 3, а поглавља 4 и 5 резервисана су за представљање закључака и препорука.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА РЕВИЗИЈЕ

Поступак експропријације се састоји од четири главне фазе које спроводе различита одјељења и институције у Дистрикту. Сваку фазу поступка надаље сачињавају различити кораци и процеси који спроводе различите службе у зависности од ситуације на појединачној к. ч. која је предмет експропријације. У овом поглављу ће бити описане фазе у поступку експропријације с носиоцима активности.⁸

2.1. Припремна фаза

Прва фаза поступка експропријације чини процес планирања и припреме поступка. Припрема укључује одређивање к.ч. које је потребно експроприсати и резултира сачињавањем предлога за експропријацију који представља основу за спровођење поступка. Предлог за експропријацију садржава комплетну пројектну документацију, катастарске и земљишно-књижне податке о свим к. ч. које су предмет експропријације.⁹

Припремна фаза започиње усвајањем Одлуке о проглашењу јавног интереса на некретнинама од стране Скупштине Дистрикта. Након проглашења јавног интереса, Одјељење за јавне послове прикупља документацију за сачињавање нацрта предлога за експропријацију који доставља градоначелнику Дистрикта. Градоначелник на основу достављене документације сачињава предлог за експропријацију који просљеђује у даљу процедуру Одјељењу за просторно планирање и имовинско-правне послове надлежном за вођење поступка експропријације.

2.2. Условна фаза

Први корак који Одјељење за просторно планирање и имовинско-правне послове у спровођењу поступка експропријације предузима је утврђивање стварног стања ствари по питању власништва и некретнина (катастарско одређење некретнина) које су предмет експропријације. Стварно стање може

---

⁸ Прилог број 3: Дијаграм процеса рјешавања имовинско-правних односа у Брчко дистрикту БиХ

⁹ Предлог за експропријацију мора садржавати сву релевантну документацију утврђену Законом о експропријацији, као што је доказ да је јавни интерес Брчко дистрикта утврђен за изградњу објекта или извођење радова на тој некретнини; приложен извод из земљишних или других јавних књига у којима се уписује власништво на некретнинама; извод из посједовног листа и копију катастарског плана; доказ да корисник експропријације има обезбијеђена посебна средства положена код банке или средства обезбијеђена у буџету у висини приближно потребној за давање накнаде за експроприсану некретнину и трошкове поступка; план експропријације за изградњу објекта; план за извођење радова за које се предлаже експропријација; извод из регулационог плана или извод из урбанистичког плана са стручним мишљењем; пројекат за изградњу и локационе услове (према Закону о измјенама и допунама Закона о експропријацији).

бити оптерећено различитим проблемима, као што су судски спор о власништву, судски спор који се води око међе на самој некретнини, неусаглашеност катастарских и земљишно-књижних података, нејасни геоматарски подаци о к. ч. и слично.

У зависности од природе проблема, ови процеси укључују активности које спроводе Основни суд Дистрикта, Земљишно-књижни уред суда, Пододјелење за катастарске књиге, Вијећа за излагање података о некретнинама и утврђивање права на земљишту (у даљем тексту: Вијеће за излагање). Ова фаза ће бити јаснија за разумијевање у дијелу презентовања налаза спроведене ревизије.

По рјешавању ове фазе, односно претходног питања на некретнини, Одјелење за просторно планирање и имовинско-правне послове издаје Рјешење о експропријацији. По својој природи, издато рјешење представља основу за започињање радне фазе.

Битно је напоменути да уколико су питања власништва и самих некретнина неспорна, рјешење о експропријацији се може издати непосредно по пријему предлога за експропријацију.

2.3. Радна фаза

Рјешење о експропријацији се издаје власнику некретнине која је предмет експропријације. Током издавања рјешења Одјелење за просторно планирање започиње преговоре о висини накнаде за некретнину. Овај корак захтијева одређивање висине тржишне вриједности некретнине која се експроприше, као посебан потпроцес који спроводи Дирекција за финансије Дистрикта.

Уколико се преговори успјешно заврше с власником се потписује споразум о накнади и накнада се исплаћује власнику.

Уколико се преговори не заврше успјешно, односно власник не прихвати понуђену вриједност за некретнину, Одјелење за просторно планирање и имовинско-правне односе се обраћа Основном суду Дистрикта ради одређивања висине накнаде. Предмет који се води пред судом у надлежности је Правобранилаштва Дистрикта. У овом случају, вриједност за некретнину одређује се у ванпарничном поступку.¹⁰ По завршетку поступка и постизању правоснажности судског рјешења, накнада се исплаћује власнику некретнине.

2.4. Завршна фаза

Уз издато рјешење о експропријацији и по постизању споразума о висини накнаде за експроприсану некретнину (или правоснажности судског рјешења о висини накнаде) и исплати исте власнику, експроприсана некретнина се може укњижити као власништво Дистрикта. Укњижбу права

---

¹⁰ Основни суд је према Закону о ванпарничном поступку („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 5/01) дужан да води поступак одређивања накнаде по службеној дужности и дужан је да га заврши што прије, а најкасније у року од тридесет (30) дана од дана покретања поступка пред Судом

власништва врши Регистар земљишта Основног суда¹¹, односно Пододјелење за катастарске књиге¹². Укњижба права власништва за експроприсане некретнине значи завршетак поступка експропријације и надлежне службе могу наставити посао на реализацији пројекта. Посматрано из перспективе изградње и реконструкције путева, битно је нагласити да се пројекти не могу имплементирати док све некретнине, односно к. ч. обухваћене пројектом не прођу и кроз завршну фазу експропријације.

2.5. Одговорне институције

У поступку експропријације више институција је одговорно за спровођење поступка. Водећа институција у спровођењу поступка је Одјелење за просторно планирање и имовинско-правне послове. Друге релевантне институције су: Канцеларија градоначелника, Одјелење за јавне послове, Одјелење за јавни регистар, Основни суд, Дирекција за финансије и Правобранилаштво Дистрикта.¹³

У намјери лакшег разумијевања уских грла у постојећем систему у овој секцији ћемо навести кратак опис неколико најзначајнијих институција свдећи их на директне проводиоце активности – пододјелења и службе.

Пододјелење за имовинско-правне послове

Пододјелење за имовинско-правне послове организационо припада Одјелењу за просторно планирање и имовинско-правне послове. Пододјелење за имовинско-правне послове је прва и водећа инстанца по питању рјешавања имовинско-правних односа у поступцима експропријације и узурпације некретнина. Своје активности Пододјелење спроводи по захтјеву физичких или правних лица или по службеној дужности.

Регистар земљишта

Регистар земљишта организационо припада Основном суду Брчко дистрикта БиХ. Регистар земљишта води земљишне књиге за подручје Дистрикта. Земљишне књиге садрже информације о власништву над некретнином, као и друге значајне информације о некретнини (хипотеке, спорове на некретнини и др.).

Пододјелење за катастарске књиге

Свака општина у Босни и Херцеговини има установљен катастар некретнина који покрива територију општине. Катастарским пословима у Дистрикту бави се Пододјелење за катастарске књиге које организационо припада Одјелењу за јавни регистар. Катастар посједује мапе и планове комплетне територије Дистрикта по катастарским општинама и честицама. О свакој некретнини Катастар води

---

¹¹ Регистар земљишта води земљишно-књижну евиденцију за укупно четрдесет седам (47) катастарских општина

¹² Пододјелење за катастарске књиге води евиденцију за једанаест (11) комасираних катастарских општина

¹³ Прилог број 4: Субјекти у процесу

податке у смислу положаја, површине, облика, намјене, посједништва над некретнином и слично. Подаци о некретнинама се воде на основу одређених земљишних тачака (координата) које служе као референтне тачке за одређивање појединачних некретнина.

Вијећа за излагање података о некретнинама и утврђивање права на земљишту

Питање некретнина и права власништва над некретнинама представља општи проблем на подручју читаве Босне и Херцеговине. Постојећа евиденција некретнина и права на некретнинама, катастарска и земљишно-књижна, у Босни и Херцеговини датира још од аустроугарског периода, али она није редовно ажурирана. На неажурност стања у земљишним књигама утицало је непостојање обавезе власника да пријављују чињенице које мијењају постојеће стање у земљишној књизи (купопродаја некретнине, диобе, поклони, замјене и слично).¹⁴ Због наведеног се како у Босни и Херцеговини, тако и у Дистрикту дешава да постоје неусаглашености између података које води Регистар земљишта, података које води Пододјелење за катастарске књиге и стварног стања власништва над некретнином.

У намјери да се ријеше постојећи проблеми двојне евиденције некретнина и ажурирају подаци са стварним стањем, у Дистрикту су успостављена вијећа за излагање са циљем стварања услова за јединствену земљишно-књижну евиденцију – Регистар земљишта који ће, као основна евиденција о некретнинама, бити формиран у Основном суду. Рјешења која издају вијећа за излагање представљају основ за упис у наведени Регистар земљишта, а за изложене катастарске општине престаје да важи и дотадашња земљишна књига и катастар.¹⁵

2.6. Релевантни закони

Релевантни закони који регулишу поступак експропријације су Закон о експропријацији некретнина у Брчко дистрикту БиХ и Закон о регистру земљишта и права на земљиштима у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине¹⁶. Поред наведених закона у поступку експропријације примјењује се Закон о управном поступку у Брчко дистрикту БиХ, Закон о ванпарничном поступку и други закони.

---

¹⁴ Рочевећ, О.: *Реформа земљишно-књижног права у Босни и Херцеговини (специјалистички рад)*. Паневропски Универзитет "Апеирон" Факултет Правних Наука; Бања Лука, 2009.

¹⁵ Прилог број 5: Катастарске општине у излагању

¹⁶ Закону о регистру земљишта и права на земљиштима у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 11/01, 1/03, 14/03, 19/07 и 2/08

3. НАЛАЗИ

У овом поглављу ћемо представити налазе до којих је дошла Канцеларија за ревизију приликом вршења ревизије учинка ефикасности рјешавања имовинско-правних односа у поступку експропријације кроз посматраних петнаест (15) пројеката и укупно 258 к. ч. обухваћених њима.

Ради боље прегледности и лакшег разумијевања налазе презентујемо кроз више секција:

- У секцији 1 презентује се временска димензија спровођења поступка експропријације по ревидираним пројектима.
- У секцији 2 презентују се налази по фреквенцији обрађених к. ч. у фазама експропријације.
- У секцијама 3, 4, 5 и 6 презентују се налази по фреквенцији обрађених пројеката у фазама поступка експропријације.
- У секцији 7 презентује се учесталост проблема у ревидираним пројектима.
- У секцији 8 презентују се уочени проблеми према институцијама задуженим за спровођење поступка експропријације.

3.1. Временска димензија поступка експропријације према ревидираним пројектима

У табели која слиједи, петнаест (15) ревидираних пројеката је класификовано према степену реализације поступка експропријације. Важно је напоменути да се пројекат може реализовати када се спроведе поступак експропријације над свим појединачним к. ч., односно када све к. ч. прођу кроз све фазе поступка експропријације. Вријеме обраде представља вријеме за које су све к. ч. појединачног пројекта прошле кроз поступак експропријације.

Табела број 1: Вријеме обраде ревидираних пројеката изражено у календарским данима

Фаза	Број пројеката који су прошли кроз фазу	Просјечан број дана потребан за обраду	Минималан број дана	Максималан број дана
Припремна фаза	15	100	7	364
Условна фаза	7	209	47	543
Радна фаза	5	166	35	574
Завршна фаза	1	197	-	-

Из наведене табеле може се уочити сљедеће:

- Само један (1) од петнаест (15) ревидираних пројеката прошао је кроз све фазе поступка експропријације.
- Уочавају се два уска грла у поступку. Условну фазу окончава око половине пројеката који су је започели, а завршну фазу окончава свега једна петина пројеката који су започели ову фазу.
- Сличан образац уочава се и по питању времена обраде – односно, највише је времена потребно за пролазак пројеката кроз већ уочена уска грла у поступку експропријације.
- Уочава се велика разлика између најдужег и најкраћег времена обраде по фазама, што указује на могућа уска грла у појединим корацима поступка унутар самих фаза експропријације.

Важно је напоменути да се горепосматрани подаци односе на просјечно вријеме проласка пројеката кроз фазе рада, а да при томе вријеме застоја за посматраних 258 к. ч. у оквиру петнаест (15) ревидираних инфраструктурних пројеката, може бити и знатно дуже. О времену застоја ће у наредним секцијама бити више ријечи.

У наредним анализама посматраћемо исту ситуацију у ужем смислу, односно посматраћемо пролазност к. ч. кроз поступак експропријације.

3.2. Број обрађених к. ч. у различитим фазама поступка експропријације

У табели која слиједи презентује се како ситуација изгледа када се посматра на нивоу обраде к. ч. Сваки од ревидираних пројеката садржавао је различити број к. ч. за које је било потребно спровести поступак експропријације. Ревидирани пројекти садржавају од једне (1) до седамдесет двије (72) к. ч. и укупно је требало спровести поступак на 258 к. ч.

Табела број 2: Фреквенција пролазности 258 к. ч. кроз поступак експропријације

Р. б.	Назив пројекта	Година иницирања ¹⁷	Број к. ч.	Припремна фаза		Условна фаза		Радна фаза		Завршна фаза	
				пролазност Бр. к. ч.	%	пролазност Бр. к. ч.	%	пролазност Бр. к. ч.	%	пролазност Бр. к. ч.	%
1	улица Б. Ћопића	2004	21	15	71%	14	93%	8	57%	1	13%
2	Брчко–Церик	2006	25	24	96%	22	92%	21	95%	0	0%
3	Маоча –	2006	72	4	6%	4	100%	4	100%	0	0%

¹⁷ Година у којој је Скупштина Дистрикта усвојила Одлуку о проглашењу јавног интереса за потребе експропријације

	Исламовац										
4	Анићи	2006	8	6	75%	6	100%	3	50%	0	0%
5	Пешири	2007	4	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
6	МЗ Горња Скакава	2007	13	13	100%	13	100%	13	100%	0	0%
7	Суљагића сокак	2008	5	4	80%	4	100%	4	100%	0	0%
8	Поточари – Тадићи – Кисићи	2009	39	39	100%	33	85%	11	33%	4	36%
9	ул. Браће Дервишевић	2009	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
10	Марковићи – Станови	2009	48	48	100%	44	92%	26	59%	22	85%
11	ул. Вукосавачка	2009	11	11	100%	11	100%	0	0%	0	0%
12	ул. Радивоја Кораћа	2009	1	1	100%	1	100%	1	100%	1	100%
13	ул. Омладинска	2009	3	2	67%	1	50%	1	100%	0	0%
14	Крушик, Горице	2009	5	5	100%	5	100%	5	100%	0	0%
15	"Бродуша"	2009	2	2	100%	2	100%	2	100%	0	0%
УКУПНО			258	174	67%	160	92%	99	62%	28	27%

Из наведене табеле може се уочити сљедеће:

- Најнижа пролазност к. ч. кроз поступак експропријације уочава се у завршној фази, односно укњижби права власништва над експроприсаним некретнинама.
- За разлику од пролазности пројеката, уколико посматрамо пролазност к. ч. уочава се да условна фаза не представља изражено уско грло, јер дио к. ч. доспијева у њу и захтијева активности које се спроводе у претходној, припремној фази.
- Пролазност к. ч. кроз радну фазу оптерећена је самом природом и комплексношћу процеса, као што је издавање рјешења, постизање његове правоснажности, евентуални жалбени и судски поступци, утврђивање висине накнаде за експроприсану некретнину и исплата исте.
- Уколико се посматра временска димензија, може се уочити да вријеме иницирања процеса експропријације није у вези с пролазношћу к. ч. кроз просец експропријације, односно не утврђује се да старији пројекти раније завршавају поступак.

У наредним анализама фокусираћемо се на појединачне кораке унутар самих фаза експропријације.

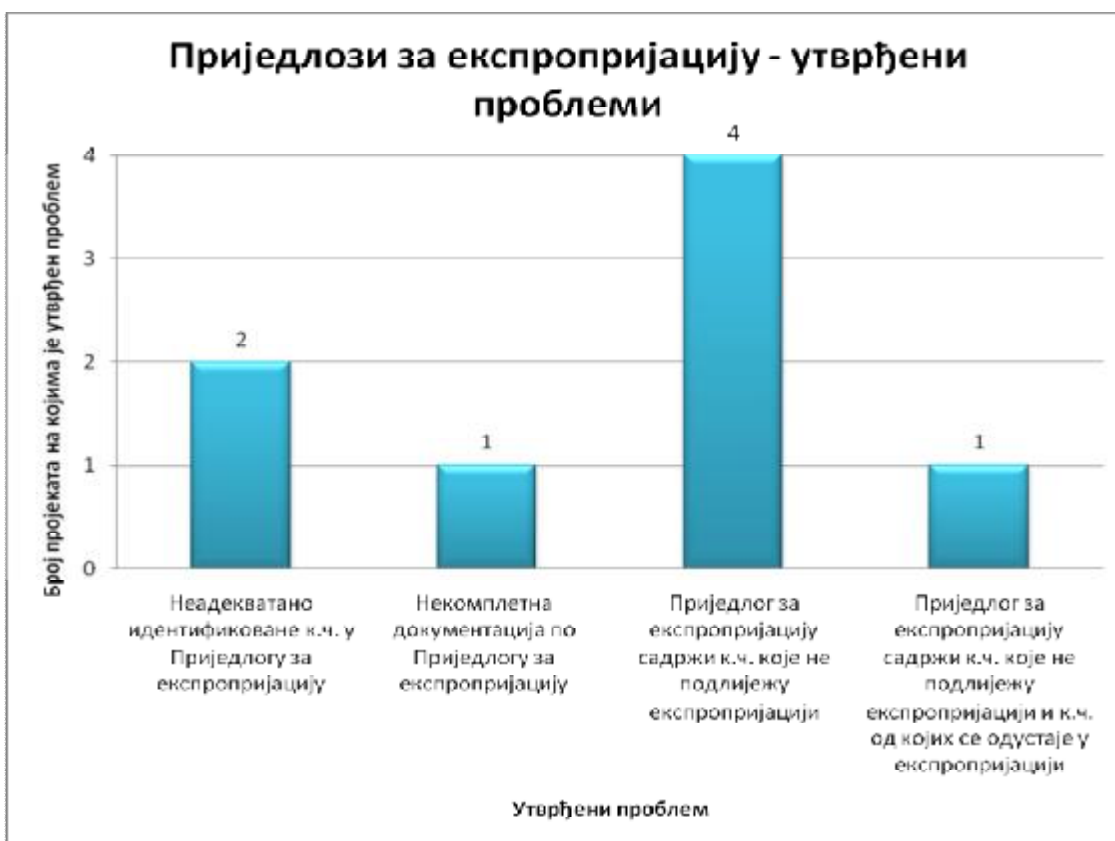
3.3. Припремна фаза

Анализирањем пролазности пројеката кроз припремну фазу уочава се да су сви пројекти прошли кроз ову фазу, за просјечно 100 календарских дана, без обзира на број к. ч. које пројекат обухвата.¹⁸

Канцеларија за ревизију је уочила да постоји велики распон у времену за које су пројекти пролазили припремну фазу – од седам (7) календарских дана до 364 календарска дана. Влада Дистрикта је 2007. године уочила овај проблем и измијенила процедуру, након чије имплементације се вријеме проласка кроз припремну фазу скратило.¹⁹

На графикону који слиједи представљени су уочени проблеми у припремној фази с којима пројекти улазе у условну фазу.

Графикон број 1: Уочени проблеми у припремној фази

Канцеларија за ревизију је утврдила да упркос чињеници да су пројекти прошли ову фазу и ушли у условну, још увијек захтијевају активности као што су поновна идентификација некретнина, поновно формирање к. ч. или допуну документације за спровођење поступка експропријације.

¹⁸ Прилог број 6: Налази ревизије – табела број 1

¹⁹ Прилог број 6: Налази ревизије – табеле број 2 и 3

Надаље, Канцеларија за ревизију је уочила да предлози за експропријацију садрже и к. ч. које не подлијежу поступку експропријације (к. ч. у власништву Дистрикта). Такође, уочава се да се у поступку припреме и планирања обухватају и к. ч. од којих се у каснијим фазама поступка одустаје.²⁰

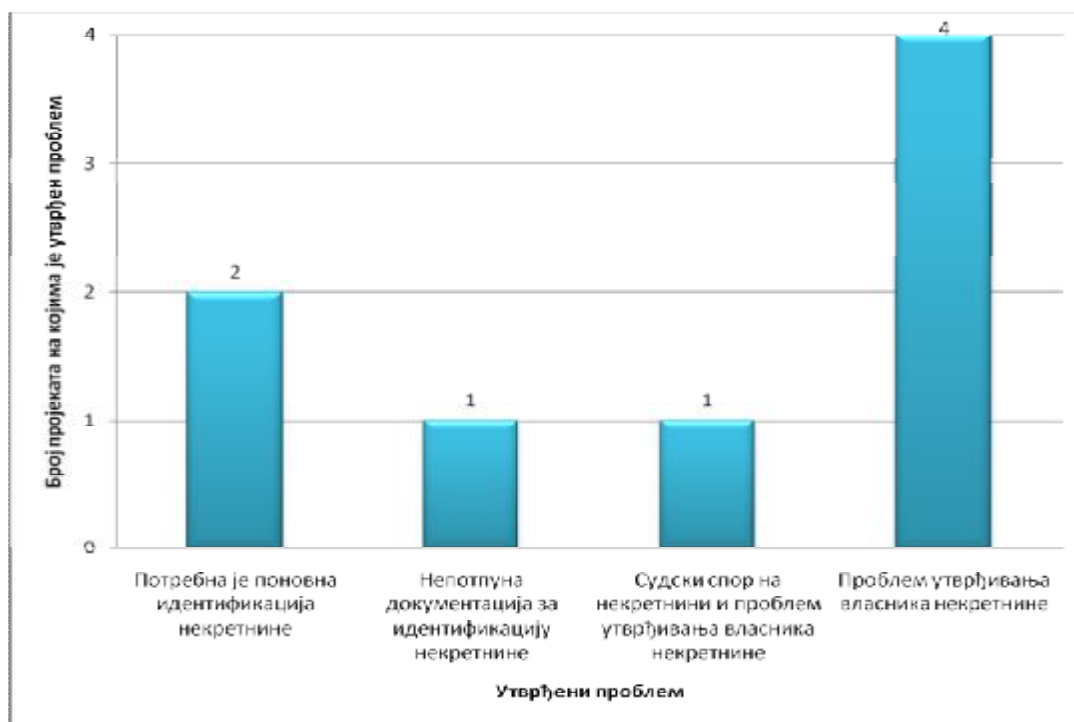
3.4. Условна фаза

Како би се рјешење о експропријацији могло издати и исплатити накнада за некретнину потребно је тачно идентификовати некретнину која је предмет експропријације и утврдити ко је стварни власник некретнине. Условна фаза укључује ова два корака која се могу симултано спроводити.

Кроз ову фазу прошло је седам (7) од петнаест (15) посматраних пројеката. Просјечно вријеме проласка наведених седам (7) пројеката износи 209 календарских дана.

На графикону који слиједи представљени су уочени проблеми у условној фази поступка експропријације.

Графикон број 2: Уочени проблеми у условној фази

Три пројекта нису прошла ову фазу услед проблема описаних у претходној секцији (потреба за поновном идентификацијом некретнине и комплетирањем документације).

У једном пројекту уочена су два проблема, води се судски спор на некретнинама по питању међе и присутни су проблеми везани за утврђивање власника некретнина.

²⁰ Прилог број 6: Налази ревизије – табела 4

Четири пројекта нису прошла ову фазу услед проблема са утврђивањем власника некретнина. Питање утврђивања власништва у току је пред судом или Вијећем за излагање.²¹

Типични проблеми који оптерећују рад у условној фази су идентификација некретнина (потреба за геодетском идентификацијом и формирањем парцела), судски спорови на некретнинама, утврђивање власништва над некретнином од стране суда или Вијећа за излагање, те немогућност да се утврди насљедник преминулог власника.

3.5. Радна фаза

Ова фаза укључује издавање рјешења о експропријацији власнику некретнине, утврђивање накнаде за експроприсану некретнину по правоснажности рјешења и исплату утврђене накнаде. Кораци се спроводе сукцесивно.

Већина пројеката која је започела ову фазу, успјешно је и завршена. Пет пројеката су ову фазу завршили за у просјеку 166 календарских дана.

Два пројекта нису завршила ову фазу, а оба пројекта су застала у поступку исплате накнаде за експроприсану некретнину након тога што је висина накнаде за њих утврђена судским поступком.²²

Анализирањем радне фазе уочава се да проблеми могу настати у свим корацима, од издавања рјешења у случајевима да је власник некретнине недоступан служби или не прихвата поступак експропријације, у жалбеном поступку који резултира управним спором, у утврђивању износа за накнаду приликом процјене тржишне вриједности некретнина, утврђивању висине износа у судском поступку и исплати утврђене накнаде.

3.6. Завршна фаза

Правоснажно рјешење о експропријацији са доказом о уплати предуслов је да се захтијева упис новог власника у земљишне књиге. Завршна фаза се састоји само од једног корака који представља упис новог власника над експроприсаном некретнином. За једанаест (11) катастарских општина упис врши Пододјељење за катастарске књиге²³, док за четрдесет седам (47) катастарских општина упис власништва обавља Регистар земљишта Основног суда.

---

²¹ Прилог број 6: Налази ревизије – табела број 5

²² Прилог број 6: Налази ревизије – табела број 6

²³ За комасиране к. о. упис власништва врши се у Катастру књижних уложака

У ревидираном узорку од пет пројеката који су започели ову фазу, само један је и окончао. За свих пет пројеката упис у земљишне књиге врши Регистар земљишта.²⁴ Пројекат који је прошао ову фазу, окончан је за укупно 197 дана.

Типичан проблем у овој фази односи се на немогућност Регистра земљишта да благовремено одговори приспјелим захтјевима. Број приспјелих захтјева за упис промјена у земљишне књиге премашује норму одређену за рад земљишно-књижних референата.²⁵ Упис промјена се врши према хронолошком реду захтјева изузев у случајевима забиљежбе хипотека које у пракси Регистра имају приоритет уписа.

3.7. Утврђени проблеми у ревидираних петнаест (15) пројеката

Проблеми који узрокују кашњење, а у неким случајевима и непотребан рад у спровођењу поступка експропријације уочавају се на око 80% посматраних к. ч.²⁶

У табели која слиједи приказан је преглед уских грла у поступку експропријације посматран на нивоу к. ч.

Табела број 3: Преглед проблема везаних за к. ч. у поступку експропријације

Опис уског грла:	припремна фаза				условна фаза						радна фаза				завршна фаза		
	К. ч. је у власништву Дистрикта	Некомплетна документација	Идентификација к. ч.	Одустајање од експропријације	Власник к. ч. преминуо	Спор око власништва	Спор на некретнини	Утврђивање власништва врше двије службе	Недоступност странки	Власник се противи поступку	Жалбени поступак са управним спором	Процјена тржишне вриједности	Судско одређивање висине накнаде	Недостатак доказа о уплати	Спорост уписа власништва	Одбијен упис власништва	
Р. б.	Број уског грла:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Назив пројекта																
1	ул. Бранка Ћопића	x					x			x		x		x		x	
2	Брчко-Церик	x					x		x	x						x	x
3	Маоча – Исламовац			x												x	
4	Анићи	x													x		

²⁴ Прилог број 6: Налази ревизије – табела број 7

²⁵ Оријентациону норму одређује Високи судски и тужилачки савјет и за 2010. годину норма износи 1.000 земљишно-књижних уписа по земљишно-књижном референту. Регистар земљишта има запослена два земљишно-књижна референта, а само за послове уписа у Земљишне књиге у Регистар земљишта за 2009. годину, запримљено је 4.798 захтјева, а заостатак неријешених захтјева за упис из претходног периода износио је 2.554, односно Регистар земљишта је у 2009. години имао укупно 7.352 предмета у раду.

²⁶ Детаљније у прилогу број 7 – Реализација имовинско-правних односа у поступку експропријације и прилогу број 8 – Добра пракса

5	Пешкири			x													
6	МЗ Горња Скакава																x
7	Суљагића сокак	x			x												x
8	Поточари – Тадићи–Кисићи				x		x		x			x					x
9	Ул. Браће Дервишевић		x														
10	Марковићи – Станови				x				x			x					
11	ул.Вукосавачка														x		
12	ул. Радивоја Кораћа																
13	ул. Омладинска	x			x												x
14	Крушик–Горице																x
15	"Бродуша"																x

Као што се може примијетити из горенаведене табеле, спор и неефикасан поступак укњижбе права власништва над експроприсаном некретнином представља најтежи проблем у поступку (уско грло број 15).

Због потребе лакшег разумијевања проблема у наредном тексту ћемо дати кратак опис свих горенаведених уских грла. Уска грла су презентована у складу с **критеријумом просјечног времена**²⁷ за које је њихово рјешавање успорило спровођење поступка експропријације.²⁸

Уско грло број 6. Рјешавање спора по питању утврђивања власника некретнина продужава процес за у просјеку **1.598** дана (табела број 9а). Власника некретнине су утврђивали Пододјелење за имовинско-правне послове, односно Вијеће за излагање, а потом је Дистрикт покренуо судски спор ради заштите имовинских права и интереса.

Уско грло број 8. Могућност да двије службе рјешавају питање власништва продужило је поступак за укупно **1.391** календарски дан²⁹, при чему је поступак прво спроводило Пододјелење за имовинско-правне послове, а потом Вијеће за излагање по приоритетној процедури (табела број 9а).

Уско грло број 9. Власнику се не издаје рјешење јер је непознатог боравишта. Проблем траје у просјеку **1.380** календарских дана. По истом питању Пододјелење за имовинско-правне послове је у сличној ситуацији издало рјешење за експропријацију користећи институт привременог заступника (табела број 10).

Уско грло број 3. Односи се на дужину трајања идентификације некретнина и формирања парцела за експропријацију. На већини некретнина поступак идентификације отежан је усљед примјене

²⁷ Референтно вријеме за поређење је 31. август 2010. године до када су сви подаци комплетирани

²⁸ Појединачни подаци се могу видјети у прилогу број 6 извјештаја – Налази ревизије, а након описа сваког уског грла у загради је наведен број табеле из наведеног дијела прилога.

²⁹ Просјек није рачунат јер је овим проблемом обухваћена само 1 к. ч.

неажурних катастарских подлога приликом израде пројектне документације, а са друге стране и неефикасношћу у раду. Процес експропријације је усљед ових проблема продужен у просјеку за **1.184** календарска дана (табела број 9b).

Уско грло број 11. Власници некретнина се не слажу с поступком експропријације и користе могућност жалбе. Од издавања рјешења за експропријацију, усљед овог проблема поступак је у застоју за укупно **900** календарских дана³⁰ (табела број 10).

Уско грло број 16. Односи се на проблем одбијања уписа у земљишне књиге за експроприсане некретнине. У пракси се дешава да на истој некретнини у различитим евиденцијама буду уписана различита лица, а могуће је да стварни власник некретнине уопште није регистрован у земљишним књигама. Како се поступак експропријације спроводи са стварним власником, Вијеће за излагање и Пододјелење за имовинско-правне послове имају могућност да утврде стварног власника. Док рјешење Вијећа за излагање представља законски основ за упис стварног власника у земљишне књиге, рјешење Пододјелења у пракси не доводи увијек до уписа у земљишне књиге. Након утврђивања власништва од стране Пододјелења за имовинско-правне послове, у једном пројекту, на укупно двије експроприсане некретнине одбијен је упис у земљишне књиге. Проблем траје у просјеку **588** календарских дана од захтијеваног уписа власништва над експроприсаном некретнином (табела број 14).

Уско грло број 2. Односи се на проблем достављања некомплетне документације за спровођење поступка експропријације, чиме је процес у застоју за укупно **531** календарски дан³¹ (табела број 5, пројекат под бројем 9).

Уско грло број 10. Власници некретнине сеprotиве поступку експропријације и Пододјелење за имовинско-правне послове не издаје рјешење. Усљед овог проблема поступак експропријације је у застоју за у просјеку **524** календарска дана (табела број 10).

Уско грло број 7. Судски спор који се води око међе на некретнинама које су уједно и предмет експропријације што продужава процес за просјечно **518** календарских дана (табела број 9b).

Уско грло број 5. У случају смрти власника некретнине када насљедници нису познати у пракси се не уочава рјешење за наведени проблем. Овај проблем продужава поступак за у просјеку **463** календарска дана (табела број 9a).

Уско грло број 13. Власници нису пристали на процијењену тржишну вриједност некретнина и предмети су упућени у ванпарнични поступак. Поступак пред судом у просјеку траје **445** календарских дана (табела број 10).

---

³⁰ Исто, ради се о 1 к. ч.

³¹ Исто, ради се о 1 к. ч.

Уско грло број 14. Приликом исплате накнаде за експроприсану некретнину која је судским поступком утврђена, Пододјелењу за имовинско-правне послове није достављен доказ о уплати усљед чега се Дистрикт не може уписати у земљишне књиге као власник експроприсане некретнине. Од издавања рјешења о експропријацији поступак је у застоју за у просјеку **304** календарска дана (табела број 10).

Уско грло број 15. Проблем се односи на низак степен остварења права укњижбе новог власника на експроприсаној некретнини који се води код Регистра земљишта. Поступак траје у просјеку **167** календарских дана. Са друге стране, у истим околностима присутан је и примјер добре праксе у којем је укњижба на једној некретнини извршена за свега пет (5) календарских дана (табела број 11).

Уско грло број 12. Проблем се односи на потребу допуне процјене тржишне вриједности некретнина само у случајевима у којима се на некретнини налази дрвна маса (некретнине под шумама). Поступак утврђивања тржишне вриједности некретнина у овим случајевима траје у просјеку **138** календарских дана (табела број 16).

Наредна два уска грла не проузрокују кашњење поступка, већ непотребан рад у поступку.

Уско грло број 1. Односи се на неадекватну припрему документације, те се захтијева експропријација и над некретнинама које јој не подлијежу.

Уско грло број 4. Односи се на одустајање од експропријације у радној фази експропријације (након издатог рјешења о експропријацији) усљед недостатка средстава за извођење пројекта (табела број 12).

У табели која слиједи приказани су уочени проблеми који су утицали на продужење поступка експропријације с просјечним временом задржавања.

Табела број 4: Уска грла у поступку посматрана према временској димензији

Р. б.	Опис	Уско грло	Просјечан број дана задржавања по уском грлу
1	Спор по питању утврђивања власника	<i>Уско грло 6</i>	1.598
2	Двије службе рјешавају питање власништва	<i>Уско грло 8</i>	1.391
3	Недоступан власник	<i>Уско грло 9</i>	1.380
4	Идентификација некретнине	<i>Уско грло 3</i>	1.184
5	Жалбени поступак са управним спором	<i>Уско грло 11</i>	900
6	Одбијен упис у земљишне књиге	<i>Уско грло 16</i>	588
7	Некомплетна документација за експропријацију	<i>Уско грло 2</i>	531
8	Власник се прогиви поступку експропријације	<i>Уско грло 10</i>	524
9	Судски спор на некретнинама – утврђивање међе	<i>Уско грло 7</i>	518
10	Смрт власника некретнине, непознатих наследника	<i>Уско грло 5</i>	463
11	Ванпарнични поступак утврђивања висине накнаде	<i>Уско грло 13</i>	445
12	Недостаје доказ о уплати	<i>Уско грло 14</i>	304

13	Упис у земљишне књиге	<i>Уско грло 15</i>	167
14	Допуна процјене тржишне вриједности некретнина	<i>Уско грло 12</i>	138
15	Неадекватна припрема документације	<i>Уско грло 1</i>	-
16	Одустајање од експропријације у радној фази	<i>Уско грло 4</i>	-

Анализом табела 3 и 4 може се закључити да је преко половине појединачно посматраних инфраструктурних пројеката у поступку експропријације оптерећено истовремено са више проблема (уских грла). Три пројекта у поступку експропријације су појединачно везана за пет (5), односно шест (6) уских грла, три пројекта су везана за три (3), односно четири (4) уских грла, а два пројекта су везана за по два (2) уска грла.

Најучесталији проблеми (уска грла) су укњижба права власништва над експроприсаном некретнином, која се уочава код девет од петнаест (15) посматраних пројеката, и документација за експропријацију која садржи и к. ч. које су већ у власништву Дистрикта која се уочава код пет пројеката. По три посматрана пројекта оптерећени су проблемима недоступности власника некретнина, односно власник некретнине је преминуо и нису му познати насљедници.

Већина уских грла узрокује кашњење у поступку експропријације у трајању од више година. Четири уска грла генеришу вријеме обраде од три и више година, а седам уских грла генерише вријеме обраде од једне до три године. Три уска грла генеришу вријеме обраде у распону од око пола године до једне године. Два уска грла не узрокују кашњење у поступку експропријације, али узрокују непотребан рад.

Утврђивање власништва над некретнином и идентификација некретнина представљају проблеме који узрокују најдуже вријеме обраде у поступку експропријације и који се уједно и најфреквентније јављају у посматраних петнаест (15) пројеката. У цјелини гледано, утврђивање власништва, судским путем или у надлежним службама уочава се код шест од посматраних петнаест (15) пројеката, а идентификација некретнина, било да се дешава у припремној фази или у радној фази у виду судских спорова по питању међе, уочава се код три пројекта.

Ради комплетније слике утврђених уских грла у процесу експропријације у сљедећој секцији ћемо проблеме повезати са институцијама које су задужене за њихово рјешавање.

3.8. Проблеми везани за различите институције укључене у поступак експропријације

Пододјелење за имовинско-правне послове у оквиру Одјелења за просторно планирање и имовинско-правне послове је основни носилац процеса експропријације. Да би се процес експропријације спровео, у различитим фазама и корацима укључују се друге службе и институције у оквирима својих надлежности. У сљедећем тексту ћемо се фокусирати на све носиоце процеса, њихове надлежности и уочене проблеме.

Пододјелење за путеве и паркове у оквиру Одјелења за јавне послове носилац је активности у припремној фази експропријације. По усвојеној одлуци о проглашењу јавног интереса, Одјелење припрема и комплетира документацију за експропријацију и израђује нацрт предлога за експропријацију. Проблеми који се уочавају у ревидираном узорку, а у надлежности су овог одјелења, да приликом израде нацрта предлога за експропријацију не врши тријажу некретнина које не подлијежу експропријацији, те у каснијој фази када утврди да се експропријација не мора извршити одустаје од предлога и не комплетира документацију према одредбама Закона о експропријацији (табела број 12). Одјелење је надлежно за рјешавање уских грла 1, 2 и 4, а дјелимично за уско грло 3 у једном пројекту (пројектна документација урађена на неажурним катастарским подлогама и у локалном координатном систему).

Пододјелење за катастарске књиге у оквиру Одјелења за јавни регистар је задужено за катастарске послове идентификације некретнина и формирања парцела за експропријацију, те за вођење промјена власништва у Катастру књижних уложака за једанаест (11) комасираних катастарских општина. У спровођењу катастарских послова на око 28% некретнина по ревидираним предлозима за експропријацију уочавају се проблеми у геомтарским пословима идентификације и формирања некретнина. Узроци су двојаки: пројекти се раде на неажурним катастарским подлогама које не одговарају стварном стању некретнина и неажурност у раду. При поступку спровођења промјена власништва које врши Пододјелење не уочавају се проблеми и поступак у просјеку траје шест (6) календарских дана од упућеног захтјева за промјеном (табела број 11). Пододјелење је надлежно за рјешавање уског грла број 3 (табела број 13).

Пододјелење за имовинско-правне послове у оквиру Одјелења за просторно планирање и имовинско-правне послове надлежно је за спровођење поступка експропријације од утврђеног предлога за експропријацију до укњижбе власништва над експроприсаном некретнином. У раду Пододјелења утврђени су проблеми непостојања јасно утврђених правила, процедура и надлежности за поступке у којима се утврди да је власник некретнине преминуо, а насљедници му нису познати. Такође, Пододјелење примјењује различита правила и процедуре у случајевима у којима власник некретнине није доступан служби или се противи поступку. Проблем се уочава и у поступку утврђивања власништва од стране Пододјелења, који у каснијим фазама може узроковати проблеме у укњижби новог власника над експроприсаном некретнином. У једном примјеру утврђена је временска неефикасност у поступку утврђивања власника некретнине, при чему је Пододјелење за имовинско-правне послове радило на поступку око 1.000 календарских дана, а потом је Вијеће исти поступак спроводило наредних 300 календарских дана. Пододјелење је надлежно за рјешавање уских грла број 9, 10, те дјелимично 8 и 16 (табела број 14).

Дирекција за финансије надлежна је за процјену тржишне вриједности некретнина за експропријацију, као и за исплату утврђене накнаде за експроприсане некретнине у радној фази

поступка експропријације. Проблем се уочава код процјене тржишне вриједности некретнина које су под дрвном масом, усљед недостатка људских ресурса у Комисији која се тиме бави (није ангажован стручњак – шумарски инжењер). Такође, за некретнине чија се вриједност исплаћује по судском рјешењу Дирекција доставља доказ о уплати Правобранилаштву, а Правобранилаштво Одјељењу за просторно планирање. Процедура је дуготрајна и Одјељење као носилац активности нема директну информацију о завршетку поступка. Дирекција је надлежна за рјешавање уског грла број 12 и дјелимично број 14 (табела број 16).

Правобранилаштво је надлежно да по завршетку ванпарничног поступка о утврђивању висине накнаде за експроприсану некретнину у сарадњи с Дирекцијом за финансије реализује судско рјешење, а оригинални доказ о уплати уз правоснажно судско рјешење достави Одјељењу за просторно планирање. Као што је поменуто у Дирекцији за финансије, процедура је дуготрајна и Одјељење као носилац активности нема директну информацију о завршетку поступка. Правобранилаштво је дјелимично надлежно за рјешавање уског грла број 14 (табела број 16).

Основни суд надлежан је за рјешавање спорова у поступку експропријације. Своју надлежност пружа у свим фазама експропријације и у ревидираном узорку на деветнаест (19) некретнина у поступку у току су судски спорови по питању утврђивања власништва, међе, висине накнаде за експроприсане некретнине и у управном спору по жалбеном поступку. Поступци који се воде код Суда временски дуго трају. У том периоду се поступак експропријације зауставља. Суд је надлежан за рјешавање уских грла број 7, 11, 13 и дјелимично број 6 (табела број 17).

Регистар земљишта у оквиру Основног суда надлежан је за вођење промјена у земљишним књигама у завршној фази експропријације. У спровођењу ове надлежности утврђен је проблем на око 27% некретнина за које је захтијеван упис у земљишне књиге, односно за три (3) пројекта у цијелости који су у застоју с поступком експропријације због укњижбе права власништва над експроприсаном некретнином који се води код Регистра земљишта. Регистар земљишта је надлежан за рјешавање уског грла број 15 и дјелимично број 16 (табела број 18).

3.9. Активности Владе на побољшању поступка експропријације у Дистрикту

Ревизијом је утврђено да је Влада Брчко дистрикта БиХ предузимала активности са циљем да унаприједи систем рјешавања имовинско-правних односа.

Уштеда у времену потребном за припрему документације за експропријацију постигнута је ступањем на снагу Инструкције о поступању органа управе Брчко дистрикта БиХ у поступку експропријације некретнина, број: 01-014-014988/07 од 23. августа 2007. године. Поред постигнуте уштеде у времену ефекат Инструкције се уочава у адекватнијој припреми документације којом се проблем

идентификације и формирања некретнина за експропријацију више не преноси у условну фазу експропријације.

Законом о измјенама и допунама Закона о експропријацији некретнина у Брчко дистрикту БиХ³² делегира се овлашћење Правобранилаштву Брчко дистрикта БиХ да подноси предлог за експропријацију некретнина у име Брчко дистрикта БиХ. Тиме се, у суштини, не мијења поступак, већ је само промијењен надлежни орган за израду и подношење предлога.

Измјене у документацији неопходној за покретање поступка проглашавања јавног интереса и предлога за експропријацију усклађују се са другим релевантним законским прописима и суштински не утичу на ефикасност у поступку рјешавања имовинскоправних односа.

Као битан елемент за повећање ефикасности у поступку укњижбе рјешења о експропријацији, питање укњижбе и накнаде за експроприсану некретнину се одвајају у виду два засебна поступка, те је услов за укњижбу искључиво правоснажно рјешење о експропријацији.

У ревидираном узорку од посматраних 258 к. ч. вријеме у поступку би било смањено за деведесет шест (96) к. ч. (к. ч. за које је поступак експропријације завршен споразумним одређивањем накнаде или је накнада утврђена у судском поступку), и то за вријеме које је потребно за утврђивања и исплату накнаде за експроприсане некретнине.

---

³² Закон о измјенама и допунама Закона о експропријацији некретнина у Брчко дистрикту БиХ „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 19/10

4. ЗАКЉУЧЦИ

Реализација пројеката изградње и реконструкције путева у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: *Дистрикт*) значајан је покретач економског развоја. Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: *Канцеларија за ревизију*) је уочила да је поступак утрошка капиталног буџета за реализацију пројеката изградње и реконструкције путева у Брчко дистрикту БиХ неефикасан и оптерећен многим проблемима. Посматрањем и анализирањем проблема реализације инфраструктурних пројеката који су у застоју, Канцеларија за ревизију је дошла до закључка да се најизраженије уско грло налази у поступку експропријације. Стога се Канцеларија за ревизију одлучила да спроведе ревизију учинка везану за процес рјешавања имовинско-правних односа у поступку експропријације у Дистрикту.

Ревизијом је обухваћено рјешавање имовинско-правних односа у поступку експропријације на укупно 258 к. ч. у оквиру петнаест (15) инфраструктурних пројеката. Скупштина Дистрикта је објавила Одлуке о проглашењу јавног интереса за ове пројекте. Сврха ревизије је да се установе која су уска грла у рјешавању имовинско-правних односа у поступку експропријације, а због којих поступак дуго траје. Ревизија је усмјерена на ефикасност, односно на посматрање времена рјешавања имовинско-правних односа, од проглашења јавног интереса до укњижбе рјешења о експропријацији. Поступак рјешавања имовинско-правних односа посматран је како у цјелини, тако и у појединачним активностима. Ревизија се односи на сљедећа два ревизијска питања:

1. Да ли је организација Владе и институција Дистрикта у процесу рјешавања имовинско-правних односа ефикасна?
2. Да ли су Влада и релевантне институције Дистрикта предузимале праве активности и да ли се тим активностима унаприједио систем?

Закључци су презентовани у виду одговора на ревизијска питања.

4.1. Дјелимична побољшања на основу предузетих мјера

У складу с налазима ревизије утврђено је да је Влада Брчко дистрикта БиХ предузимала активности са циљем да унаприједи систем рјешавања имовинско-правних односа.

Ступањем на снагу Инструкције о поступању органа управе Брчко дистрикта БиХ у поступку експропријације постигнута је уштеда у времену потребном за припрему документације за експропријацију, јер се проблем идентификације и формирања некретнина за експропријацију више не преноси у условну фазу експропријације.

Законом о измјенама и допунама Закона о експропријацији некретнина у Брчко дистрикту БиХ измјене у документацији неопходној за покретање поступка проглашавања јавног интереса и предлога за експропријацију усклађују се са другим релевантним законским прописима и суштински не утичу на ефикасност у поступку рјешавања имовинско-правних односа.

Као битан елемент за повећање ефикасности у поступку укњижбе рјешења о експропријацији, питање укњижбе и накнаде за експроприсану некретнину одвајају се у виду два засебна поступка, те је услов за укњижбу искључиво правоснажно рјешење о експропријацији.

4.2. Неефикасност Владе и институција у поступку експропријације

У складу с налазима ове ревизије Канцеларија за ревизију је утврдила да је организација Владе и институција Брчко дистрикта БиХ у процесу рјешавања имовинско-правних односа у поступку експропријације неефикасна.

Влада Брчко дистрикта БиХ је поднијела петнаест (15) предлога за експропријацију. Канцеларија за ревизију је утврдила различита кашњења у поступку и само је један од петнаест (15) предлога реализован. Јавни новац који је одобрен буџетом за реализацију ових пројеката није реализован.

Најчешћи проблеми везани су за процесе укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама и утврђивање власништва над некретнинама. Поступци утврђивања власника некретнина и идентификације некретнина узрокује највише временског кашњења. Проблеми као што су поступања у случајевима у којима је власник некретнине недоступан, власник се противи експропријацији, документација за експропријацију није комплетна и други уочени проблеми подједнако су битни за рјешавање и треба да буду ријешени како би се започети поступак експропријације завршио.

Налази до којих је дошла Канцеларија за ревизију, по уоченим сличностима и могућим рјешењима проблема могу се класификовати у три групе:

- недостаци у управљању;
- законске препреке;
- привремени недостаци у ресурсима.

Недостаци у управљању процесом уочавају се у поступцима и активностима који се могу рјешавати унутар самих служби развијањем система интерних контрола. С постојећим ресурсима, без додатних средстава, уз успостављање јасних процедура и поступака у активностима, могућ је утицај на смањење времена у поступку.

Као што је наведено у налазима, припрема документације коју врши Одјелење за јавне послове може у девет (9) од петнаест (15) пројеката да протекне без икаквих проблема и застоја. Уочава се да управљање процесом није успостављено у дијелу издвајања некретнина које не подлијежу експропријацији. У случајевима провјере ваљаности документације (пројектовање на ажурним катастарским подлогама, комплетираност документације) и провјере могућности реализације пројекта по сачињеном предлогу (како би се избјегло евентуално одустајање од експропријације), управљање процесом није у потпуности успостављено.

Пододјелење за катастарске књиге није у потпуности успоставило управљање процесом у вршењу послова идентификације и формирања некретнина, што се у налазима спроведене ревизије уочава на два пројекта чије рјешавање је у поступку експропријације знатно у застоју због напријед наведених послова.

Између Пододјелења за имовинско правне-послове као носиоца процеса експропријације и Основног суда који рјешава спорове о власништву над некретнином и спорове о међи, у поступку нису успостављене процедуре које би омогућиле брже спровођење поступка експропријације. Иако је поступак експропријације законски одређен као хитан поступак, у претходно изнесеним налазима уочава се да може бити у дужем застоју због вођења судских поступака.

Утврђивање власништва у поступку могу вршити двије службе (Пододјелење за имовинско правне-послове и Вијеће за излагање). Недостајање јасних процедура у управљању поступком у једном примјеру, као што је наведено у налазима може се вршити прво у једној па у другој служби, чиме се значајно продужава поступак. Са друге стране, утврђивање власника од стране Пододјелења за имовинско-правне послове уколико није у складу са условима земљишно-књижног уписа може представљати проблем у реализацији процеса експропријације, тако да се експроприсана некретнина не може укњижити као власништво Дистрикта.

У претходно наведеним налазима уочава се да није у потпуности успостављено управљање процесом од стране Пододјелења за имовинско-правне послове у рјешавању проблема издавања рјешења недоступним власницима за који постоји законско рјешење постављања привременог заступника, као и у случајевима у којима се власници противе експропријацији. Неиздавање рјешења о експропријацији представља застој у процесу.

Недостаци у управљању процесом утврђивања тржишне вриједности за некретнине под дрвном масом, као што смо у наведеним налазима уочили, могу успоравати завршетак процеса експропријације.

У налазима ревизије утврђено је да су два пројекта у застоју усљед недостатака у управљању процесом достављања документације о исплати накнаде утврђене у судском поступку. Пододјелењу

за имовинско правне послове као носиоцу процеса експропријације документација се посредно доставља.

У управљању процесом уписа у земљишне књиге приоритет се не даје упису новог власништва на експроприсаним некретнинама, иако је поступак експропријације законом дефинисан као хитан.

Законске препреке се уочавају у случајевима када власник некретнине премине, а насљедници су непознати. Наиме, законским рјешењима није предвиђено издавање рјешења умрлим лицима, као ни постављање привременог заступника.

Законска препрека уочава се и у нехармонизованим прописима везаним за земљишно-књижни упис. Ефекат овог проблема огледа се у томе да се за некретнине које су експроприсане и за које је накнада исплаћена не може извршити укњижба права власништва над експроприсаном некретнином.

Проблем привременог недостатка ресурса уочава се у поступку уписа промјена у земљишне књиге који се воде код Регистра земљишта Основног суда Дистрикта, гдје с постојећим нормама и бројем запослених Регистар земљишта не може да одговори обиму приспјелих захтјева.

Привремени недостатак ресурса уочава се у поступку процјене тржишне вриједности некретнина за некретнине под дрвном масом.

Битно је нагласити да неефикасност рјешавања имовинско-правних односа у поступку експропријације носи ризик да се на захтјев пријашњег власника или његових законских насљедника експроприсане некретнине, правоснажно рјешење о експропријацији може поништити уколико корисник експропријације у року од двије године од дана правоснажности рјешења није започео с грађењем објекта или извођењем радова ради којих је некретнина експроприсана или ако експроприсану некретнину не користи у сврху због које је експропријација извршена.

Коначно, неефикасност рјешавања имовинско-правних односа у поступку експропријације утиче на неефикасност трошења капиталног буџета Брчко дистрикта БиХ.

5. ПРЕПОРУКЕ

Неефикасност поступка експропријације утиче на потрошњу капиталног буџета за инфраструктурне пројекте.

Како би се постигла дугорочна и одржива рјешења за ефикасно рјешавање имовинско-правних односа у поступку експропријације, потребно је извршити одређене измјене у спровођењу поступка.

За одлучивање о превазилажењу недостатака у управљању поступком, Канцеларија за ревизију предлаже сљедеће активности:

- Од значаја је да Влада Дистрикта успостави систем мониторинга у виду одређивања кључног менаџера процеса који би пратио функционисање успостављеног система експропријације и утврђивао узроке проблема. На тај начин, кључни менаџер би могао благовремено идентификовати проблеме и имао би надлежност да иницира њихово отклањање.
- Поред наведеног, потребно је да све службе у поступку унаприједи систем интерних контрола у дијелу израде и праћења документације за које су надлежне, као и надзор над процесом рада, ради повећања ефикасности у рјешавању имовинско-правних односа у поступку експропријације.
- Потребно је да се у раду одјељења и институција утврде правила поступања у складу с примјерима добре праксе у раду.
- Потребно је да се рјешавање имовинско-правних односа у поступку експропријације дефинише као приоритет у раду Владе и институција Брчко дистрикта БиХ, ради повећања ефикасности поступка за донесене одлуке о проглашењу јавног интереса.

За одлучивање о превазилажењу законских препрека, Канцеларија за ревизију предлаже сљедеће активности:

- Потребно је утврђивање правила и процедура за рјешавање имовинско-правних односа за некретнине чији су власници преминули, а насљедници им нису познати. Могуће рјешење је вршење експропријације, при чему би се износ накнаде одвајао у одређене фондове који би могли да врше капитализацију новца, односно увећају вриједност.

За одлучивање о превазилажењу привременог недостатка ресурса, Канцеларија за ревизију предлаже сљедеће активности:

- Привремено ангажовање недостајућих кадрова у Регистру земљишта и Комисији за процјену тржишне вриједности некретнина утицало би на повећање ефикасности у рјешавању имовинско-правних послова у поступку експропријације.

Сљедеће препоруке односе се на стварање услова за дугорочно рјешавање проблема поступка експропријације:

- За дугорочно побољшање ефикасности поступка потребно је потпуно имплементирање пројеката успостављања јединствене евиденције о некретнинама.
- По успостављању јединствене евиденције о некретнинама, потребно је извршити хармонизацију прописа о експропријацији и прописа о земљишним књигама у дијелу услова за упис власништва.
- Уколико Скупштина и Влада Брчко дистрикта БиХ сматрају релевантним рјешавање постојећих застоја у рјешавању имовинско-правних односа потребно је утврдити тачан број и мјесто застоја, те у складу с тим утврдити приоритете рада и примијенити постојеће методе рјешавања.

* * *

Ради стварања претпоставки за лакшу имплементацију препорука сматрамо битним да их усмјеримо ка самим носиоцима активности, те с тога предлажемо:

Влади Дистрикта да ради подизања ефикасности рјешавања имовинско-правних односа у поступку експропријације успостави систем мониторинга у поступку у виду одређивања кључног менаџера.

Одјељењу за просторно планирање и имовинско-правне послове да утврди систем мониторинга у поступцима које води, те унаприједи процедуре у сљедећим активностима:

- потреби за утврђивањем стварног власника некретнине у којима надлежност има и Вијеће за излагање;
- недоступности странака у поступку;
- експроприсања некретнина од стране власника који одбијају поступак.

Одјељењу за јавни регистар – Пододјељењу за катастарске књиге да утврди систем мониторинга у поступцима које води, те унаприједи процедуре у поступцима идентификације некретнина и формирања парцела за потребе експропријације.

Одјељењу за јавне послове – Пододјељењу за путеве и паркове да утврди систем мониторинга у поступцима које води, те унаприједи процедуре у поступцима припреме документације за експропријацију водећи рачуна о ажурирању документације, стварним потребама за експропријацију и могућностима реализације пројеката.

Дирекцији за финансије да учини напоре на рјешавању привременог недостатка адекватног кадра у поступку процјене тржишне вриједности некретнина под дрвном масом.

Основном суду да у складу са хитношћу поступка експропријације и одлуком Скупштине о проглашењу јавног интереса утврди приоритете у поступцима које води, а за некретнине над којима је у току поступак експропријације.

Основном суду – Регистру земљишта да учини напоре на рјешавању привременог недостатка ресурса у поступцима укњижбе права власништва над некретнинама, а ради обраде неријешених захтјева за упис из претходног периода.

Дирекцији за финансије, Одјељењу за просторно планирање и имовинско-правне послове и Правобранилаштву да утврде процедуре достављања документације о извршеној уплати накнаде за експроприсане некретнине.

Влади, Основном суду и Скупштини Дистрикта да учине напоре на хармонизацији прописа Закона о земљишним књигама и Закона о експропријацији у дијелу услова за укњижбу права власништва над експроприсаним некретнинама.

Влади и Скупштини Дистрикта да учине напоре на измјенама закона како би омогућили поступак експропријације на некретнинама чији су власници преминули а непознатих су насљедника, којима би се створио правни основ за изузимање некретнина уз могућност утврђивања праведне накнаде за исту.

Тим за ревизију

Томо Возетић дипл. ек., вођа тима

мр сц. Ивана Гаврић, члан тима

РЕФЕРЕНЦЕ

1. Закон о експропријацији некретнина у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 26/04, 19/07, 2/08 и 19/10)
2. Закон о регистру земљишта и права на земљиштима у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 11/01, 1/03, 14/03, 19/07 и 2/08)
3. Закон о управном поступку у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 3/00, 5/00, 9/02, 8/03, 8/04, 25/05, 8/07, 10/07, 19/07, 2/08 и 36/09)
4. Закон о ванпарничном поступку („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 5/01)
5. Инструкција о поступању органа управе Брчко дистрикта БиХ у поступку експропријације некретнина, број: 01-014-014988/07 од 23. августа 2007. године
6. Стратегија развоја Брчко дистрикта БиХ за период 2008–2012. године
7. Рочевећ, О.: *Реформа земљишнокрњижног права у Босни и Херцеговини (специјалистички рад)*. Паневропски Универзитет "Апеирон" Факултет правних наука; Бања Лука, 2009.
8. *Принципи ревизије учинка*. Координациони одбор врховних ревизорских институција: Сарајево, 2009.
9. Пројект земљишне администрације у БиХ (<http://www.zkk.ba/>)

ПРИЛОЗИ

Прилог број 1: Пројекти изградње и реконструкције путева у застоју

Графикон број 1: Пројекти изградње и реконструкције путева у застоју према износу средстава одобрених у буџету Брчко дистрикта БиХ и врсти проблема

Према подацима Пододјелења за путеве и паркове о реализацији капиталних пројеката за период 2007– 2009. године, током 2009. године од шездесет шест (66) започетих пројеката изградње и реконструкције путева одобрених **буџетом из 2007. године** двадесет четири (24) је завршено, десет (10) се гради, за пет (5) пројеката у току је спровођење процеса јавних набавки, а осталих двадесет седам (27) пројеката (41%) су у застоју већином због цијепања парцела и рјешавања имовинско-правних односа. Од седамдесет пет (75) започетих пројеката изградње и реконструкције путева одобрених **буџетом из 2008. године** тридесет седам (37) је завршено, деветнаест (19) се гради, за три (3) пројеката у току је спровођење процеса јавних набавки, а осталих шеснаест (16) пројеката (21%) су у застоју већином због цијепања парцела и рјешавања имовинско-правних односа. Одобреним **буџетом за 2009. годину** започето је осамдесет пет (85) пројеката, од тога је тридесет пет (35) завршено, четрдесет два (42) се граде, за четири (4) пројекта је у току спровођење процеса јавних набавки, за један (1) пројекат се чека усвајање регулационог плана, за три (3) се чека цијепање парцела, а за један (1) пројекат се чека рјешење пројекта водоводних инсталација.

Износ средстава који је буџетом одобрен, а у застоју је са реализацијом је 3.311.555,00 КМ.

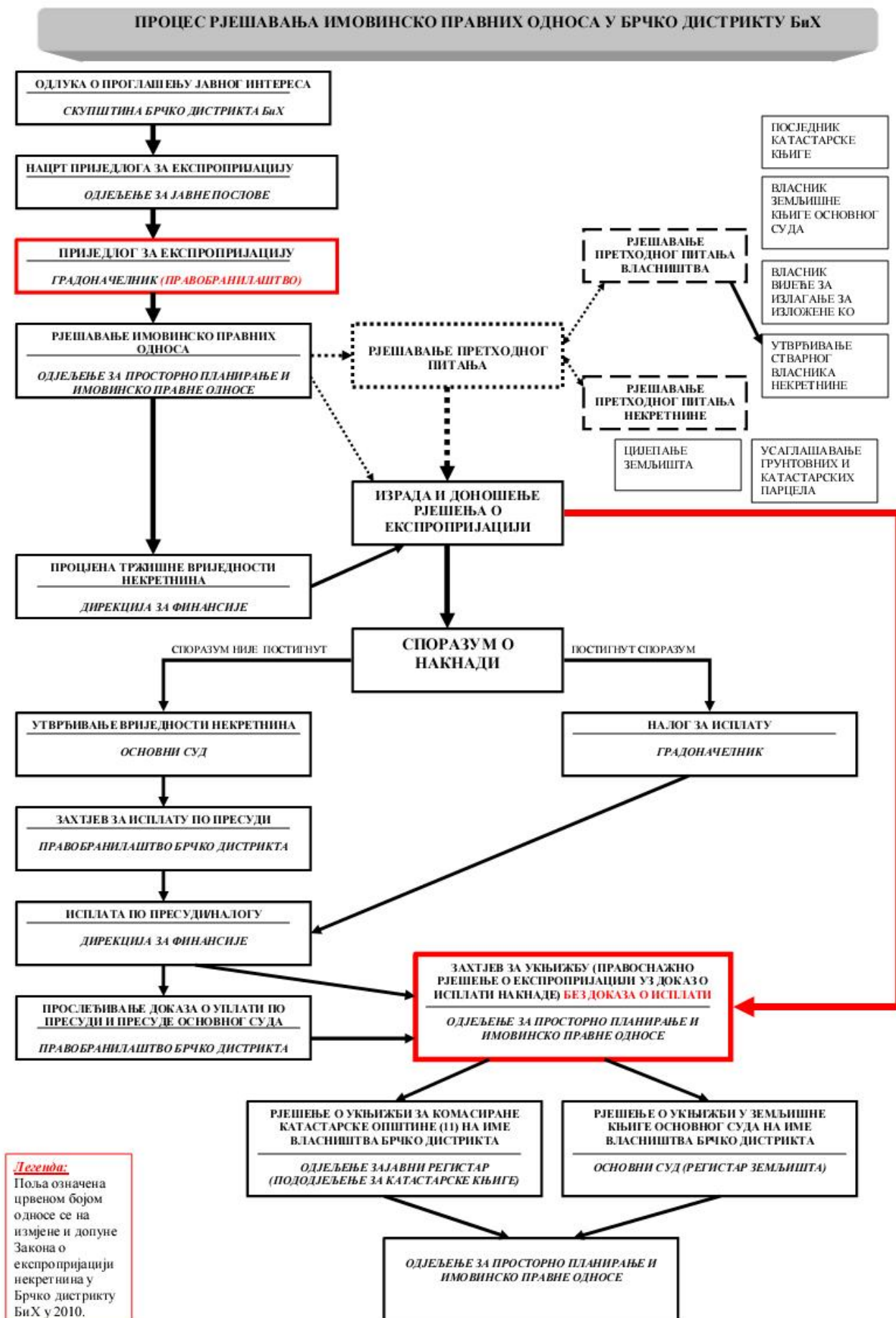
Током Предстудије коју је Канцеларија за ревизију спровела на седамнаест (17) пројеката изградње и реконструкције путева који су у застоју, утврђено је да је само три пројекта окончало поступак експропријације за у просјеку 542 календарска дана од упућеног захтјева за спровођење.

Прилог број 2: Пројекти обухваћени ревизијом уз одобрени износ средстава и број к. ч. потребних за експропријацију

Табела број 1: Пројекти обухваћени ревизијом

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Одобрени износ средстава у КМ	Број обухваћених к. ч.
1	Реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у насељу Анићи – дионица од Л -14 до улице Крсмановића	60.000,00	8
2	Изградња пјешачке стазе поред локалног пута Брчко–Церик (са десне стране идући из правца Брчког)	5.000,00	25
3	Реконструкција дијела постојећег локалног пута Маоча–Исламовац	380.000,00	72
4	Реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута Поточари-Тадићи-Кисићи	95.000,00	39
5	Просјецање и изградња планираног дијела улице Браће Дервишевић, стамбено насеље Ивици	-	1
6	Реконструкција дијела постојеће улице Омладинске у стамбеном насељу Ријеке I у Брчко дистрикту БиХ	100.000,00	3
7	Реконструкција пута до цркве "Зидине" у МЗ Горња Скава	100.000,00	13
8	Реконструкција постојећег пута у засеоку Крушик у урбаном подручју Горице	100.000,00	5
9	Реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у засеоку Пешкири у Горњем Зовику	240.000,00	4
10	Реконструкција дијела постојеће улице поред пруге у МЗ Стари Расадник, стамбено насеље "Бродуша" у Брчком	60.000,00	2
11	Реконструкција дијела постојеће улице Радивоја Кораћа у Брчком	10.000,00	1
12	Реконструкција постојећег некатегорисаног пута за заселак Марковићи у урбаном подручју Станови	140.000,00	48
13	Изградња улице ул. Бранка Попића у стамбеном насељу "Ш"	-	21
14	Реконструкција дијела постојеће улице, Суљагића сокака од броја 201 до броја 220 с потребним инсталацијама	43.000,00	5
15	Реконструкција дијела постојеће улице Вукосавачке – лијеви крак	15.000,00	11
УКУПНО:		1.348.000,00	258

Прилог 3: Дијаграм процеса рјешавања имовинско правних односа у Брчко дистрикту БиХ

ПОДОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Организационим планом Одјелења за просторно планирање и имовинско-правне послове, утврђено је постојање петнаест (15) радних мјеста у Пододјелењу за имовинско-правне послове, а попуњено је тринаест (13) радних мјеста. Четири службеника Пододјелења су током 2009. године премјештена на друга радна мјеста, како унутар, тако и у друга одјелења. Током 2009. године Пододјелење је имало у раду педесет два (52) предмета експропријације (22 из 2009. године и 30 из ранијих година), од чега је осамнаест (18) предмета завршено, издато 122 рјешења о експропријацији и склопљено педесет пет (55) споразума о накнади.

ПОДОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КАТАСТАРСКЕ КЊИГЕ

Организационим планом Одјелења за јавни регистар, утврђено је постојање шездесет три (63) радна мјеста у Пододјелењу, а у 2009. години попуњена су шездесет два (62). Пододјелење за катастарске књиге се састоји се од сљедећих служби: Катастра, Вијећа за излагање, Комисије за комасацију и Службе за информационе технологије. У 2009. години Пододјелење је запримило 10.645 захтјева из своје надлежности.

ВИЈЕЋЕ ЗА ИЗЛАГАЊЕ

Вијећа за излагање података о некретнинама и утврђивање права на земљишту формирана су од стране Одјелења за јавни регистар у сарадњи са Основним судом Брчко дистрикта БиХ. Поступак излагања података о некретнинама и утврђивања права на земљишту вијећа врше на основу Закона о регистру земљишта и права на земљишту Брчко дистрикта БиХ и Правилника о излагању на јавни увид података премјера и катастарског класирања земљишта и одређивање уписаних права на некретнинама Брчко дистрикта БиХ. Према извјештајима Одјелења, основни циљ излагања је успостављање Регистра земљишта који ће, као основна евиденција о некретнинама, бити формиран у Основном суду Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Рјешења која издају вијећа за излагање представљају основ за упис у наведени Регистар земљишта, односно, Основни суд преузима комплетан Елаборат са свим подацима за сваку изложену катастарску општину. Формирањем Регистра земљишта постиже се елиминисање досадашње двојне евиденције о некретнинама, односно за изложене катастарске општине престаје да важи земљишна књига и катастар. Формирано је шест Вијећа, од којих је само једно током читаве 2009. године радило у комплетном саставу. Вијећа која су радила са странкама су излагала у редовном излагању петнаест (15) катастарских општина, датих у прилогу, док је паралелно вршено и приоритетно излагање по захтјевима Владињих одјелења и физичких лица које су поднијеле захтјев за приоритетно излагање за оне катастарске општине које нису у излагању.

РЕГИСТАР ЗЕМЉИШТА

Стална комисија за правосудну управу Високог судског и тужилачког савјета БиХ је као оријентациону норму за праћење резултата рада земљишно-књижних судија основних судова у Републици Српској донела одлуку по којој норма земљишно-књижних судија износи 1.000 предмета земљишно-књижног уписа током календарске године. Оријентациона норма за 2010. годину прихваћена је од Регистра земљишта Основног суда у Брчко дистрикту БиХ. Само за послове уписа у Земљишне књиге и Регистар земљишта за 2009. годину, запримљено је 4.798 захтјева, а заостатак неријешених захтјева за упис из претходног периода износио је 2.554, односно Регистар земљишта је у 2009. имао укупно 7.352 предмета у раду. У извјештају о раду Регистра земљишта за 2009. годину за повећање ажурности тражено је запошљавање два земљишно-књижна референта, два службеника

Прилог број 4: Субјекти у процесу

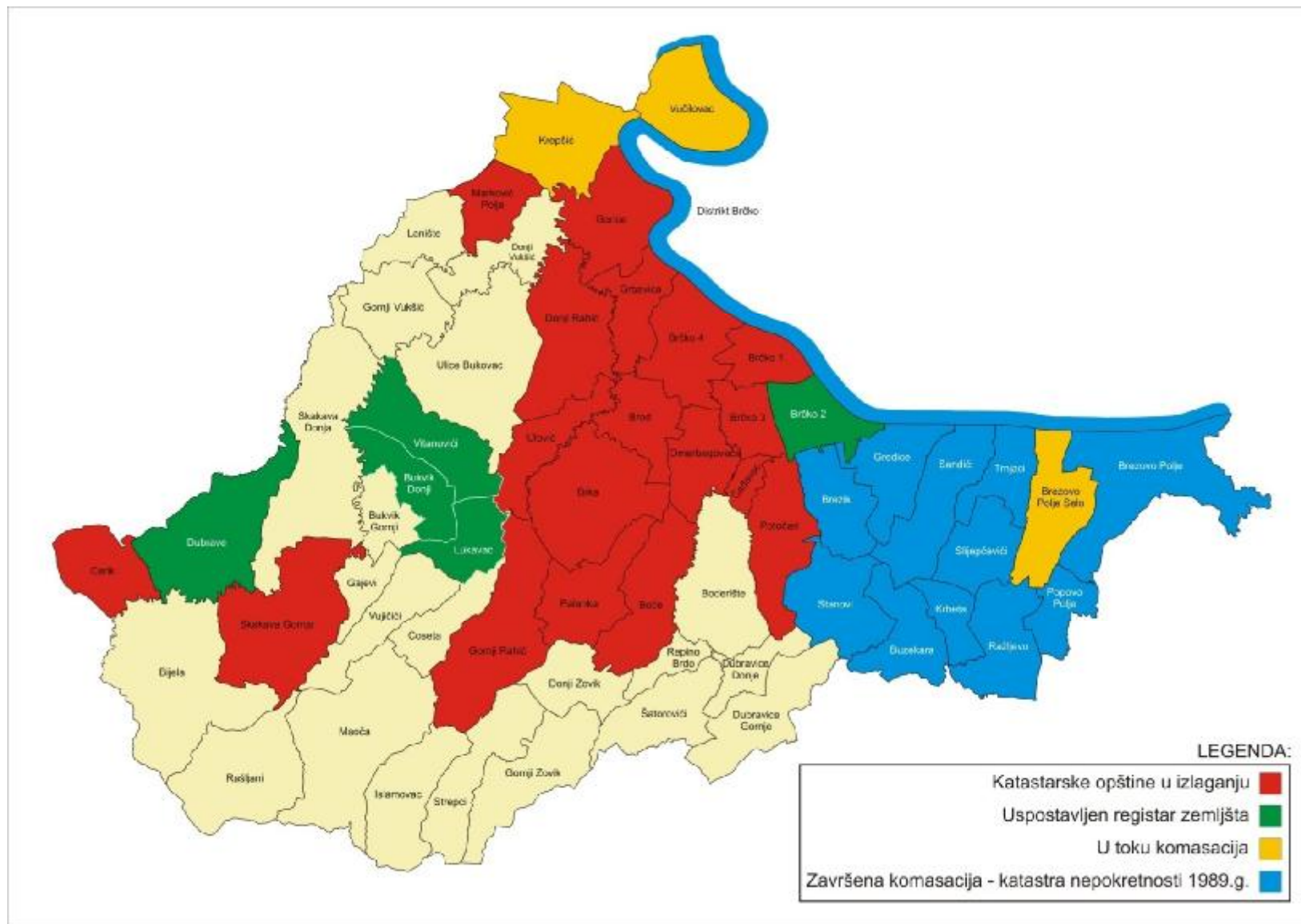
регистра и два асистента, те је скренута пажња да је број неријешених предмета са 3.000 повећан на 4.500. Аутоматизација земљишних књига у виду успоставе електронског регистра земљишта са могућношћу јавног увида путем интернета у почетној је фази. Правилници неопходни за вођење електронске књиге Регистра земљишта нису донијети. Подаци за пет к. о.³³ унесени су у софтверску апликацију Ларис, а у току је уношење података за једну к. о. по завршеном излагању (к. о. Грбавица). Такође, за једанаест (11) к. о. које води Пододјелење за катастарске књиге извршена је техничка припрема за предају електронске базе података Регистру земљишта.³⁴

---

³³ к. о.: Дубраве, Брчко 2, Д. Буквик, Лукавац и Витановићи

³⁴ Према подацима из извјештаја о раду надлежних одјелења и институција

Прилог број 5: Катастарске општине у излагању

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 1: Вријеме обраде у припремној фази изражено у календарским данима

Р. б.	Назив пројекта	Датум доношења		Просјечан број дана
		Одлука о јавном интересу	Предлог за експропријацију	
1	изградња улице ул. Бранка Топића у стамбеном насељу "Ш"	22.9.2004	21.9.2005	364
2	реконструкција дијела постојећег локалног пута Маоча–Исламовац у Брчком	21.6.2006	29.5.2007	342
3	изградња пјешачке стазе поред локалног пута Брчко–Церик (са десне стране идући из правца Брчког)	15.3.2006	9.11.2006	239
4	реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у засеоку Пешкири у Горња Зовику	20.3.2007	12.9.2007	176
5	реконструкција пута до цркве "Зидине" у МЗ Горња Скакава	12.4.2007	7.9.2007	148
6	реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у насељу Анићи – дионица од Л-14 до улице Крсмановића	13.12.2006	19.2.2007	68
7	реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута Поточари–Гадићи–Кисићи	4.3.2009	31.3.2009	27
8	реконструкција постојећег пута у засеоку Крушик у урбаном подручју Горице у Брчком	26.8.2009	17.9.2009	22
9	реконструкција дијела постојеће улице Омладинске у стамбеном насељу Ријеке I у Брчко дистрикту БиХ	26.8.2009	17.9.2009	22
10	реконструкција постојећег некатегорисаног пута за заселак Марковићи у урбаном подручју Станови	4.3.2009	25.3.2009	21
11	реконструкција дијела постојеће улице, Суљагића сокака од броја 201 до броја 220, с потребним инсталацијама	31.1.2008	19.2.2008	19
12	реконструкција дијела постојеће улице Радивоја Кораћа у Брчком	8.4.2009	27.4.2009	19
13	Просијецање и изградња планираног дијела улице Браће Дервишевић, стамбено насеље Ивици	4.3.2009	18.3.2009	14
14	реконструкција дијела постојеће улице Вукосавачке – лијеви крак	4.3.2009	18.3.2009	14
15	реконструкција дијела постојеће улице поред пруге у МЗ Стари Расадник, стамбено насеље "Бродуша" у Брчком	30.9.2009	7.10.2009	7
просјечан број дана				100

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 2: Вријеме обраде у припремној фази прије Инструкције – изражено у календарским данима

Р. б.	Назив пројекта	Датум доношења		Просјечан број дана
		Одлука о јавном интересу	Предлог за експропријацију	
1	изградња улице ул. Бранка Ћопића у стамбеном насељу "Ш"	22.9.2004	21.9.2005	364
2	изградња пјешачке стазе поред локалног пута Брчко–Церик (са десне стране идући из правца Брчког)	21.6.2006	29.5.2007	342
3	реконструкција дијела постојећег локалног пута Маоча – Исламовац у Брчком	15.3.2006	9.11.2006	239
4	реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у насељу Анићи – дионица од Л -14 до улице Крсмановића	20.3.2007	12.9.2007	176
5	реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у засеоку Пешкири у Горњем Зовику	12.4.2007	7.9.2007	148
6	реконструкција пута до цркве "Зидине" у МЗ Горња Скакава	13.12.2006	19.2.2007	68
просјечан број дана				223

Табела број 3: Вријеме обраде у припремној фази након ступања на снагу Инструкције – изражено у календарским данима

Р. б.	Назив пројекта	Датум доношења		Просјечан број дана
		Одлука о јавном интересу	Предлог за експропријацију	
1	реконструкција дијела постојеће улице, Суљагића сокака од броја 201 до броја 220, с потребним инсталацијама	31.1.2008	19.2.2008	19
2	реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута Поточари– Тадићи– Кисићи	4.3.2009	31.3.2009	27
3	Реконструкција постојећег некатегор. пута за заселак Марковићи у урбаном подручју Станови	4.3.2009	25.3.2009	21
4	Просијецање и изградња планираног дијела улице Браће Дервишевић, стамбено насеље Ивици	4.3.2009	18.3.2009	14
5	реконструкција дијела постојеће улице Вукосавачке – лијеви крак	4.3.2009	18.3.2009	14
6	реконструкција дијела постојеће улице Радивоја Кораћа у Брчком	8.4.2009	27.4.2009	19
7	реконструкција постојећег пута у засеоку Крушик у урбаном подручју Горице у Брчком	26.8.2009	17.9.2009	22
8	реконструкција дијела постојеће улице Омладинске у стамбеном насељу Ријеке I у Брчко дистрикту БиХ	26.8.2009	17.9.2009	22
9	реконструкција дијела постојеће улице поред пруге у МЗ Стари Расадник, стамбено насеље "Бродуша" у Брчком	30.9.2009	7.10.2009	7
просјечан број дана				18

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 4: Проблеми везани за припремну фазу

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	К. ч. су у власништву Дистрикта	Потребна је идентификација К. ч.	Одустајање од експроприације	Непотпуна документација
1	ул. Бранка Ћопића	х			
2	Брчко–Церик	х			
3	Маоча–Исламовац		х		
4	Анићи	х			
5	Пешкири		х		
6	МЗ Горња Скакава				
7	Суљагића сокак	х		х	
8	Поточари–Тадићи–Кисићи				
9	ул. Браће Дервишевић				х
10	Марковићи–Станови				
11	ул. Вукосавачка				
12	ул. Радивоја Кораћа				
13	ул. Омладинска	х			
14	Крушик, Горице				
15	"Бродуша"				

Табела број 5: Проблеми везани за условну фазу

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Идентификација некретнине за експропр.	Утврђивање власника некретнине за експропр.
1	ул. Бранка Ћопића		х
2	Брчко–Церик		х
3	Маоча–Исламовац	х	
4	Анићи		
5	Пешкири	х	
6	МЗ Горња Скакава		
7	Суљагића сокак		
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	х	х
9	ул. Браће Дервишевић	х	
10	Марковићи–Станови		х
11	ул. Вукосавачка		
12	ул. Радивоја Кораћа		
13	ул. Омладинска		х
14	Крушик, Горице		
15	"Бродуша"		

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 6: Проблеми везани за радну фазу

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Недостаје доказ о уплати
1	ул. Бранка Ћопића	
2	Брчко–Церик	
3	Маоча–Исламовац	
4	Анићи	x
5	Пешкири	
6	МЗ Горња Скакава	
7	Суљагића сокак	
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	
9	ул. Браће Дервишевић	
10	Марковићи–Станови	
11	ул.Вукосавачка	x
12	ул. Радивоја Кораћа	
13	ул. Омладинска	
14	Крушик, Горице	
15	"Бродуша"	

Табела број 7: Проблеми везани за завршну фазу

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Укњижба у току код Регистра земљишта
1	ул. Бранка Ћопића	
2	Брчко–Церик	
3	Маоча–Исламовац	
4	Анићи	
5	Пешкири	
6	МЗ Горња Скакава	x
7	Суљагића сокак	x
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	
9	ул. Браће Дервишевић	
10	Марковићи–Станови	
11	ул.Вукосавачка	
12	ул. Радивоја Кораћа	
13	ул. Омладинска	
14	Крушик, Горице	x
15	"Бродуша"	x

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 8: Реализација имовинско-правних односа за 15 посматраних пројеката (посматрани по броју обухваћених к. ч.)

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Број к. ч. које су обухваћене пројектом		Број ријешених к. ч.		Одустајање од експропријације		к. ч. су у власништву Дистрикта		Непотпуна документација за експропријацију		Идентификација к. ч.		Власник некретнине преминуо		Спор о власништву		Спор на некретнини - међа		Утврђивање власништва		Недоступне странке		Власник се противи експропријацији		Жалбени поступак са Управним спором		Допуна процјене тржишне вриједности за		Сулоко одређивање вистине накнаде		Недостатак доказа о уплати		Спорост књижног уписа		Одбијен књижни упис		Није утврђен податак о укњижи - Катастар		Спразумно утврђивање накнаде У току - нису утврђени проблеми				
		Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%	Бр	%			
1	ул. Бранка Ђошића	21		1	4,76											1	4,76																											
2	Брчко - Церик	25		0												1	4,00																											
3	Маоча - Исламова ц	72		0									6	94,44																														
4	Анићи	8		0																																								
5	Пешкири	4		0																																								
6	МЗ Горња Скава	13		0																																								
7	Суљагића сокак	5		0		1	20,00																																					
8	Поточари - Тадићи-Кисићи	39		4	10,26											1	2,56																											
9	ул. Браће Дервишевић	1		0																																								
10	Марковић и - Станови	48		2	4,17																																							
11	ул. Вукосавачка	11		0																																								
12	ул. Радивоја Кораћа	1		1	100,00																																							
13	ул. Омладинска	3		0																																								
14	Крушик, Горње	5		0																																								
15	"Бродуша "	2		0																																								
Укупно:		258		28	10,85	1	0,39	1	4,26	1	0,39	7	27,91	6	2,33	2	0,78	5	1,94	1	0,39	4	1,55	4	1,55	1	0,39	5	1,94	1	0,39	4	1,55	1	0,39	6	2,364	2	0,78	7	2,71	2	0,78	3

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 9: Проблеми везани за условну фазу, посматрани на нивоу к. ч.

9 а) утврђивање власника некретнине

	Број к. ч. који нису прошли фазу	Просјечан број дана за који проблем није ријешен
Смрт власника некретнине	6	463
Судско утврђивање власништва	2	1598
Утврђивање власништва код вијећа за излагање	1	1391

б) идентификација некретнине

	Број к. ч. који нису прошли фазу	Просјечан број дана за који проблем није ријешен
Катастарски послови идентификације некретнина и формирања парцела	72	1184
Судско утврђивање некретнине	5	518

Табела број 10: Проблеми везани за радну фазу, посматрани на нивоу к. ч.

	Број к. ч. који нису прошли фазу	Просјечан број дана за који проблем није ријешен
Власнику се не може издати рјешење јер је непознатог боравишта	4	1380
Власник се противи поступку експропријације	4	524
Жалбени поступак и управни спор (суд) – правоснажност рјешења	1	900
Поништење рјешења	1	
Споразумно утврђивање накнаде	27	102
Судско одређивање висине накнаде	11	445
Накнада исплаћена, документација некомплетна	14	456

Табела број 11: Проблеми везани за завршну фазу, посматрани на нивоу к. ч.

Вријеме обраде посматрано по к. ч.	Број к. ч. који су прошли фазу	Број дана за обраду кроз фазу	Број дана за обраду	
			Минималан	Максималан
Завршна фаза – суд	6	167	5	200
Завршна фаза – катастар	22	6	5	8

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 12: Проблеми везани за рад Одјељења за јавне послове посматрани по броју обухваћених к. ч.

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	к. ч. су у власништву Дистрикта	Одустајање од експропријације	Некомплетна документација
1	ул. Бранка Ћопића	6	-	-
2	Брчко –Церик	1	-	-
3	Маоча–Исламовац	-	-	-
4	Анићи	2	-	-
5	Пешкири	-	-	-
6	МЗ Горња Скакава	-	-	-
7	Суљагића сокак	1	1	-
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	-	-	-
9	ул. Браће Дервишевић	-	-	1
10	Марковићи–Станови	-	-	-
11	ул.Вукосавачка	-	-	-
12	ул. Радивоја Кораћа	-	-	-
13	ул. Омладинска	1	-	-
14	Крушик, Горице	-	-	-
15	"Бродуша"	-	-	-
УКУПНО		11	1	1

Табела број 13: Приказ уочених проблема везаних за рад Одјељења за јавни регистар – Пододјељење за катастарске књиге у поступку експропријације посматрани по броју обухваћених к. ч.

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	идентификација к. ч.
1	ул. Бранка Ћопића	-
2	Брчко –Церик	-
3	Маоча–Исламовац	68
4	Анићи	-
5	Пешкири	4
6	МЗ Горња Скакава	-
7	Суљагића сокак	-
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	-
9	ул. Браће Дервишевић	-
10	Марковићи–Станови	-
11	ул.Вукосавачка	-
12	ул. Радивоја Кораћа	-
13	ул. Омладинска	-
14	Крушик, Горице	-
15	"Бродуша"	-
УКУПНО		72

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 14: Приказ уочених проблема везаних за рад Одјељења за просторно планирање и имовинско-правне односе – Пододјељење за имовинско-правне послове у поступку експропријације (посматрани по броју обухваћених к. ч.)

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Власник некретне преминуо	Недоступан власник	Власник се противи експропријацији	Одбијен упис у земљишним књигама
1	ул. Бранка Ћопића	-	2	-	-
2	Брчко–Церик	-	1	-	2
3	Маоча–Исламовац	-	-	-	-
4	Анићи	-	-	-	-
5	Пешкири	-	-	-	-
6	МЗ Горња Скакава	-	-	-	-
7	Суљагића сокак	-	-	-	-
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	1	1	-	-
9	ул. Браће Дервишевић	-	-	-	-
10	Марковићи –Станови	4	-	4	-
11	ул. Вукосавачка	-	-	-	-
12	ул. Радивоја Кораћа	-	-	-	-
13	ул. Омладинска	1	-	-	-
14	Крушик, Горице	-	-	-	-
15	"Бродуша"	-	-	-	-
УКУПНО		6	4	4	2

Табела број 15: Приказ уочених проблема везаних за рад Вијећа за излагање у поступку експропријације (посматрани по броју обухваћених к. ч.)

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Утврђивање власника
1	ул. Бранка Ћопића	-
2	Брчко–Церик	1
3	Маоча–Исламовац	-
4	Анићи	-
5	Пешкири	-
6	МЗ Горња Скакава	-
7	Суљагића сокак	-
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	-
9	ул. Браће Дервишевић	-
10	Марковићи–Станови	-
11	ул. Вукосавачка	-
12	ул. Радивоја Кораћа	-
13	ул. Омладинска	-
14	Крушик, Горице	-
15	"Бродуша"	-
УКУПНО		1

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 16: Приказ уочених проблема везаних за рад Дирекције за финансије и Правобран. Брчко дистрикта БиХ у поступку експр. (посматрани по броју обухваћених к. ч.)

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Дирекција за финансије	Дирекција за финансије и Правобранство
		Процјена тржишне вриједности	Недостатак доказа о уплати
1	ул. Бранка Ћопића	-	-
2	Брчко–Церик	-	-
3	Маоча–Исламовац	-	-
4	Анићи	-	3
5	Пешкири	-	-
6	МЗ Горња Скакава	-	-
7	Суљагића сокак	-	-
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	5	-
9	ул. Браће Дервишевић	-	-
10	Марковићи–Станови	-	-
11	ул. Вукосавачка	-	11
12	ул. Радивоја Кораћа	-	-
13	ул. Омладинска	-	-
14	Крушик, Горице	-	-
15	"Бродуша"	-	-
УКУПНО		5	14

Табела број 17: Приказ уочених проблема везаних за рад Суда на некретнинама које су у поступку експропријације (посматрани по броју обухваћених к. ч.)

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	Спор око власништва	Спор око међе	Управни спор	Утврђивање накнаде за експроприсану некретнину
1	ул. Бранка Ћопића	1	-	1	3
2	Брчко–Церик	1	-	-	-
3	Маоча–Исламовац	-	-	-	-
4	Анићи	-	-	-	-
5	Пешкири	-	-	-	-
6	МЗ Горња Скакава	-	-	-	-
7	Суљагића сокак	-	-	-	-
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	-	5	-	-
9	ул. Браће Дервишевић	-	-	-	-
10	Марковићи–Станови	-	-	-	8
11	ул. Вукосавачка	-	-	-	-
12	ул. Радивоја Кораћа	-	-	-	-
13	ул. Омладинска	-	-	-	-
14	Крушик, Горице	-	-	-	-
15	"Бродуша"	-	-	-	-
УКУПНО		2	5	1	11

Прилог број 6: НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

Табела број 18: Приказ уочених проблема везаних за рад Регистра земљишта у поступку експропријације (посматрани по броју обухваћених к. ч.)

Р. б.	Назив инфраструктурног пројекта	спорост у раду
1	ул. Бранка Топића	7
2	Брчко–Церик	19
3	Маоча–Исламовац	4
4	Анићи	-
5	Пешкири	-
6	МЗ Горња Скакава	13
7	Суљагића сокак	3
8	Поточари–Тадићи–Кисићи	7
9	ул. Браће Дервишевић	-
10	Марковићи–Станови	-
11	ул. Вукосавачка	-
12	ул. Радивоја Кораћа	-
13	ул. Омладинска	1
14	Крушик, Горице	5
15	"Бродуша"	2
УКУПНО		61

I. *Ријешени имовинско-правни односи*

Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојеће улице Радивоја Кораћа у Брчком“ је ријешен за укупно 367 календарских дана од поднесеног предлога за експропријацију једне (1) к. ч.

Половина наведеног времена била је потребна за доношење рјешења о експропријацији и исплату накнаде по постигнутом споразуму, док је друга половина времена била потребна за укњижбу експроприсане некретнине у Регистру земљишта.

II. *Дјелимично ријешени имовинско-правни односи*

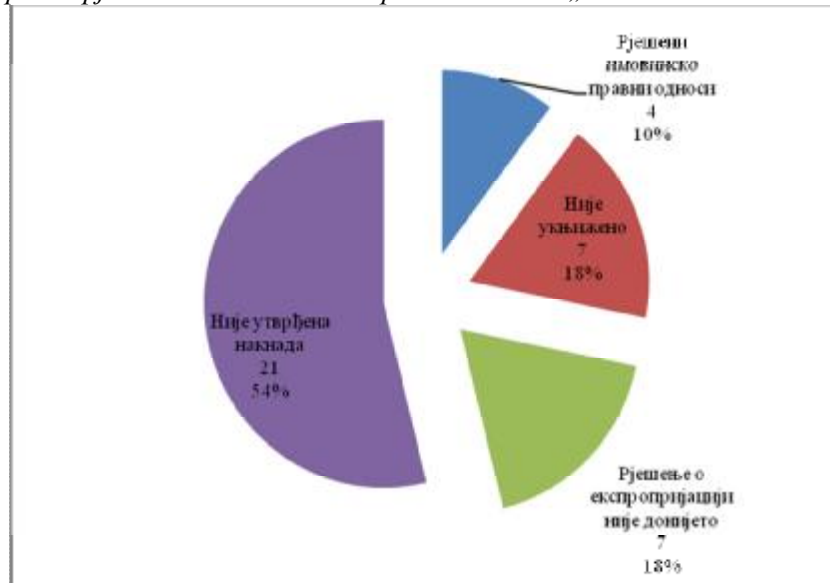
1. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута Поточари–Тадићи–Кисићи“ дјелимично је ријешен за укупно 518 дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према поднесеном предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за тридесет девет (39) к. ч.

Имовинско-правни односи су ријешени за четири (4) к. ч. које су укњижене у корист Дистрикта.

За осталих тридесет пет (35) к. ч. имовинско-правни односи су у току рјешавања. У поступку укњижбе налази се седам (7) к. ч., за двадесет једну (21) к. ч. у току је утврђивање и исплата накнаде по донесеним рјешењима о експропријацији, а за седам (7) к. ч. није донесено рјешење о експропријацији.

Приказ рјешавања имовинско-правних односа „Тадићи–Кисићи“ по броју к. ч.

Уочени проблеми у поступку експропријације некретнина:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина са рјешавањем претходног питања за тридесет двије (32) к. ч. трајао је 337 календарских дана.
- За пет (5) к. ч. у поступку постизања споразума о накнади с власником експроприсане некретнине Одјељење за просторно планирање и имовинско-правне послове је поред тражења процјене тржишне вриједности требало да захтијева од Дирекције за финансије Брчко дистрикта БиХ и допуну процјене за некретнине на којима се налази дрвна маса (шума). Од захтјева за доставу података о тржишној вриједности некретнина проблем процјене тржишне вриједности пет (5) наведених некретнина под шумом, до вршења ревизије, није ријешен за укупно 138 календарских дана.

Прилог број 7: Реализација имовинско-правних односа у поступку експропријације

Уочени проблеми у поступку укњижбе права власништва над експроприсаном некретнином:

- Од упућених захтјева за укњижбу права власништва на експроприсаној некретнини за једанаест (11) к. ч., Регистар земљишта је извршио укњижбу четири (4) к. ч., за преосталих седам (7) к. ч. захтјеви за укњижбу нису реализовани. Чекање на укњижбу траје 365 дана за двије (2) к. ч. и педесет (50) дана за пет (5) к. ч.

Позитивна пракса:

- Недоступном власнику некретнине постављен је привремени заступник, чиме се утицало на већу ефикасност у поступку.
- За четири (4) к. ч. у поступку експропријације Дирекција за финансије Брчко дистрикта БиХ је доставила процјену тржишне вриједности за некретнине под шумама без потребе подношења захтјева за допуну података.

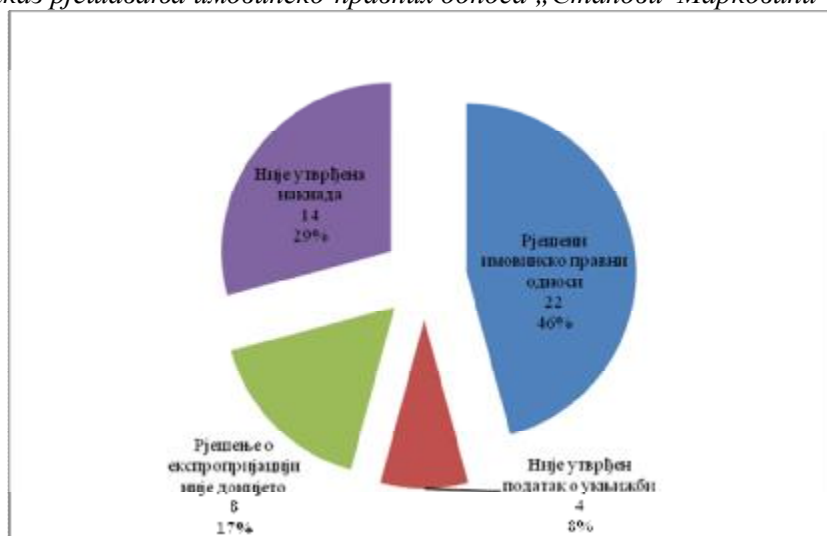
2. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција постојећег некатегорисаног пута за заселак Марковићи у урбаном подручју Станови“ је дјелимично ријешен за укупно 524 дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према поднесеном предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за четрдесет осам (48) к. ч.

Имовинско-правни односи су ријешени за двадесет двије (22) к. ч. које су укњижене у корист Дистрикта.

За осталих двадесет шест (26) к. ч. имовинско-правни односи су у току рјешавања. У поступку укњижбе налазе се четири (4) к. ч., за четрнаест (14) к. ч. у току је утврђивање и исплата накнаде по донесеним рјешењима о експропријацији, а за осам (8) к. ч. није донесено рјешење о експропријацији.

Приказ рјешавања имовинско-правних односа „Станови–Марковићи“ по броју к.ч.

Уочени проблеми у поступку експропријације некретнина:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина са рјешавањем претходног питања за четрдесет (40) к. ч. трајао је 259 календарских дана.

Позитивна пракса:

- Власнику некретнине који се противио експропријацији издато је рјешење о експропријацији, чиме се утицало на већу ефикасност у поступку.
- Укњижба права власништва на експроприсаној некретнини која се води код Пододјељења за катастарске књиге у просјеку је трајала шест (6) календарских дана од поднесеног захтјева.

3. Инфраструктурни пројекат „Изградња улице Бранка Ћопића у стамбеном насељу "Ш"“ је дјелимично ријешен за укупно 1.805 дана од поднесеног предлога за експропријацију.

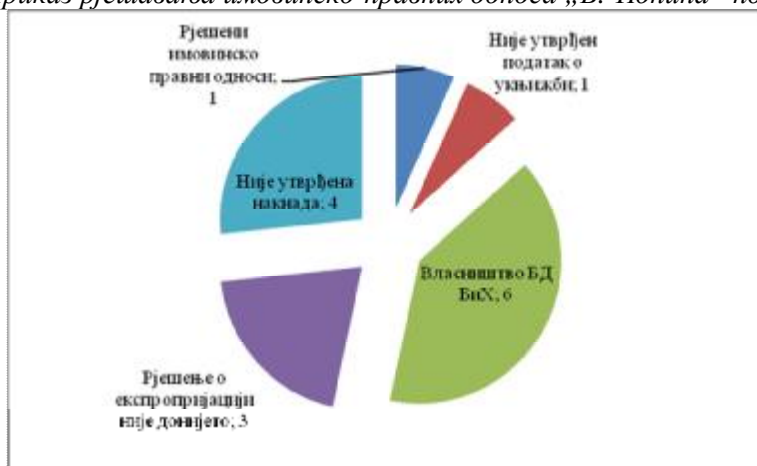
Према поднесеном предлогу за експропријацију било је потребно рјешавање имовинско-правних односа за двадесет једну (21) к. ч.

За чест (6) к. ч. утврђено је да се већ налазе у власништву Дистрикта.

Имовинско-правни односи су ријешени за једну (1) к. ч. која је укњижена у корист Дистрикта.

За осталих четрнаест (14) к. ч. имовинско-правни односи су у току рјешавања. У поступку укњижбе налази се шест (6) к. ч., за једну (1) к. ч. није стављен на увид податак о укњижби, за четири (4) к. ч. у току је утврђивање и исплата накнаде по донесеним рјешењима о експропријацији, а за три (3) к. ч. није донесено рјешење о експропријацији.

Приказ рјешавања имовинско-правних односа „Б. Ћопића“ по броју к. ч.

Уочени проблеми у поступку експропријације:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина са рјешавањем претходног питања за дванаест (12) к. ч. трајао је у просјеку 543 календарска дана.
- За утврђивање висине накнаде у судском поступку за три (3) к. ч. поступак траје у просјеку 795 календарских дана.
- Жалбени поступак за једну (1) к. ч. на издато рјешење траје укупно 900 дана, од чега управни спор није завршен за 732 дана.

Уочени проблеми у поступку укњижбе права власништва над експроприсаним некретностима:

- Поступак укњижбе права власништва на експроприсаној некретности за шест (6) к. ч. није завршен за просјечно 624 календарска дана од упућеног захтјева.

Позитивна пракса:

- За једну (1) к. ч. поступак укњижбе права власништва на експроприсаној некретности у Регистру земљишта Основног суда трајао је пет (5) календарских дана.

III. Неријешени имовинско-правни односи

1. Инфраструктурни пројекат „Изградња пјешачке стазе поред локалног пута Брчко–Церик (са десне стране идући из правца Брчког)“ није ријешен за укупно 1.391 календарски дан од поднесеног предлога за експропријацију.

Према поднесеном предлогу за експропријацију било је потребно рјешавање имовинско-правних односа за двадесет пет (25) к. ч.

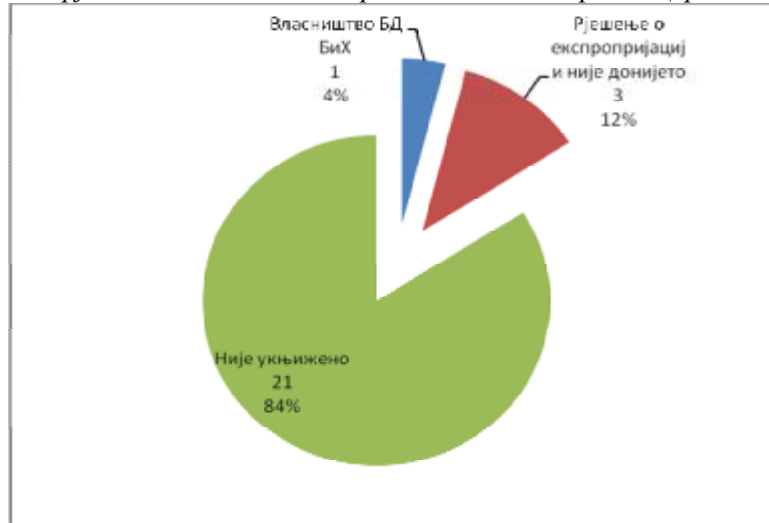
За једну (1) к. ч. утврђено је да се већ налази у власништву Дистрикта.

Прилог број 7: Реализација имовинско-правних односа у поступку експропријације

За осталих двадесет четири (24) к. ч. имовинско-правни односи су у току рјешавања. У поступку укњижбе налази се двадесет једна (21) к. ч., а за три (3) к. ч. није донесено рјешење о експропријацији.

Приказ рјешавања имовинско-правних односа „Брчко–Церик“ по броју к. ч.

Уочени проблеми у поступку експропријације:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина са рјешавањем претходног питања за двадесет једну (21) к. ч. трајао је у просјеку 666 календарских дана.
- За једну (1) к. ч. тражено је приоритетно излагање некретнине код Вијећа за излагање. Од предлога за експропријацију до тражења приоритетног излагања протекла су укупно 1.083 дана. Приоритетно излагање код Вијећа за излагање трајало је 215 дана.

Уочени проблеми у поступку укњижбе права власништва над експроприсаним некретнинама:

- Рјешењем Регистра земљишта Основног суда одбијено је право укњижбе на двије (2) експроприсане к. ч. због неслагања законских прописа (Закон о регистру земљишта и Закон о експропријацији); уложена је жалба на рјешење Апелационом суду Дистрикта, чијом је Одлуком рјешавање земљишно-књижне ствари враћено у поновни поступак.
- За двадесет једну (21) к. ч. поступак укњижбе права власништва над експроприсаним некретнинама у просјеку траје 590 дана.

2. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у насељу Анићи – дионица од Л -14 до улице Крсмановића“ није ријешен за укупно 1.289 календарских дана од поднесеног предлога за експропријацију.

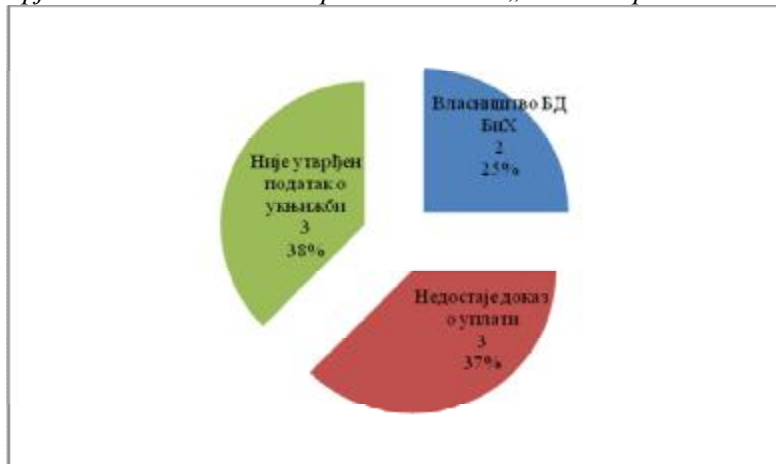
Према поднесеном предлогу за експропријацију било је потребно рјешавање имовинско-правних односа за осам (8) к. ч.

За двије (2) к. ч. утврђено је да се већ налазе у власништву Дистрикта.

За осталих шест (6) к. ч. имовинско-правни односи су у току рјешавања. У поступку укњижбе налазе се три (3) к. ч., а за три (3) к. ч. недостаје доказ о уплати.

Прилог број 7: Реализација имовинско-правних односа у поступку експропријације

Приказ рјешавања имовинско-правних односа „Анићи–Крсмановићи“ по броју к. ч.

Уочени проблеми у поступку експропријације некретнина:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина са рјешавањем претходног питања за шест (6) к. ч. трајао је у просјеку 582 календарска дана.
- Доказ о уплати за три (3) к. ч. од стране Дирекције за финансије путем Правобранилаштва Дистрикта достављен је Пододјелењу за имовинско-правне послове, за три (3) к. ч. није достављен, те се укњижба не може захтијевати.

Позитивна пракса:

- Рјешења Основног суда у ванпарничном поступку у предмету одређивања накнаде за експроприсану некретнину донесена су за четрдесет два (42) дана од упућеног захтјева.

3. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојећег локалног пута Маоча–Исламовац“ није ријешен за укупно 1.190 календарских дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према поднесеном предлогу за експропријацију било је потребно рјешавање имовинско-правних односа за седамдесет двије (72) к. ч.

За четири (4) к. ч. донесена су рјешења о експропријацији некретнина и утврђена је накнада за експроприсане некретнине. Током ревизије није стављен на увид податак о поступку укњижбе права власништва над експроприсаним некретнинама.

Уочени проблеми у поступку експропријације некретнина:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина уз рјешавање претходног питања за четири (4) к. ч. трајао је у просјеку 767 календарских дана.
- Поступак идентификације некретнина трајао је 322 календарска дана, након чега је утврђено да се поступак мора поново покренути од Одлуке о проглашењу јавног интереса како би нова одлука и предлог за експропријацију одговарали пројектним захтјевима и стварном стању катастарских парцела.

4. Инфраструктурни пројекат „Просјецање и изградња планираног дијела улице Браће Дервишевић, стамбено насеље Ивици“ није ријешен за укупно 531 календарски дан од поднесеног предлога за експропријацију.

Према предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за једну (1) к. ч.

Уочени проблеми у поступку експропријације некретнина:

- Достављени предлог за експропријацију једне (1) к. ч. није комплетан (недостаје пројектна документација).
- Пододјелење за имовинско-правне послове упутило је захтјев Одјелењу за јавне послове надлежном за комплетирање документације за предлог за експропријацију.

Прилог број 7: Реализација имовинско-правних односа у поступку експропријације

Документација није допуњена у времену од 358 календарских дана од упућеног захтјева.

5. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојеће улице Омладинске у стамбеном насељу Ријеке I у Брчко дистрикту БиХ“ није ријешен за укупно 348 календарских дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према поднесеном предлогу за експропријацију било је потребно рјешавање имовинско-правних односа за три (3) к. ч.

За једну (1) к. ч. утврђено је да се већ налази у власништву Дистрикта.

За остале двије (2) к. ч. Имовинско-правни односи су у току рјешавања. У поступку укњижбе налази се једна (1) к. ч., а за једну (1) к. ч. није донесено рјешење о експропријацији.

Уочени проблеми у поступку експропријације:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина претходног питања за једну (1) к. ч. је трајао 209 календарских дана.

Уочени проблеми у поступку укњижбе права власништва над експроприсаним некретнинама:

- Укњижба права власништва није извршена за укупно шездесет три (63) дана.

6. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција пута до цркве "Зидине" у МЗ Горња Скакава“ није ријешен за укупно 1089 календарских дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за тринаест (13) к.ч.

- За свих тринаест (13) к. ч. донесена су појединачна рјешења о експропријацији.
- Сви власници су се одрекли права на накнаду.
- За свих тринаест (13) к. ч. у току је поступак укњижбе код Регистра земљишта.

Уочени проблеми у поступку експропријације:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији некретнина уз рјешавање претходног питања за тринаест (13) к. ч. Трајао је 299 календарских дана.

Уочени проблеми у поступку укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама:

- Поступак укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама у Регистру земљишта Основног суда није ријешен ни за једну од тринаест (13) к. ч. за укупно 755 дана.

7. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција постојећег пута у засеоку Крушик у урбаном подручју Горице“ није ријешен за укупно 348 календарских дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за пет (5) к. ч.

- Донесена су два (2) рјешења о експропријацији којима је обухваћено свих пет (5) к. ч.
- Постигнути су споразуми о накнади за свих пет (5) к. ч., накнада је исплаћена и упућени су захтјеви за укњижбу права власништва на експроприсаној некретнини.
- За свих пет (5) експроприсаних к. ч. у току је поступак укњижбе који се води код Регистра земљишта Основног суда.

Уочени проблем у поступку укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама:

- Поступак укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама у Регистру земљишта Основног суда није рјешен ни за једну од пет (5) к. ч. за укупно 229 дана.

Позитивна пракса:

Прилог број 7: Реализација имовинско-правних односа у поступку експропријације

- Рјешења о експропријацији израђена су и донесена за просјечно четрдесет четири (44) дана од упућеног предлога за експропријацију.

8. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојећег некатегорисаног пута у засеоку Пешкири у Горњем Зовику“ није ријешен за укупно 1.084 календарска дана од поднесеног предлога за експропријацију.

- За четири (4) к. ч. за које је потребно рјешавање имовинско-правних односа, претходна питања на некретнинама – формирање (цијепање) парцела нису ријешена.

Уочени проблем у поступку експропријације:

- Одјелење за јавни регистар Дистрикта – Пододјелење за катастарске књиге није извршило формирање парцела (цијепање земљишта) у складу с пројектном документацијом за потребе спровођења поступка експропријације на четири (4) к. ч. за укупно 1.056 дана од упућеног захтјева.

9. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојеће улице поред пруге у МЗ Стари Расадник, стамбено насеље Бродуша у Брчком није ријешен за укупно 328 календарских дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за двије (2) к. ч.

- Донесено је једно (1) рјешење о експропријацији којима су обухваћене двије (2) к. ч.
- Постигнути су споразуми о накнади на обје к. ч., накнада је исплаћена и упућени су захтјеви за укњижбу права власништва на експроприсаним некретнинама.
- За обје к. ч. у току је поступак укњижбе код Регистра земљишта.

Уочени проблем у поступку укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама:

- Поступак укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама у Регистру земљишта Основног суда није рјешен ни за једну од двије (2) к. ч. за укупно 218 дана.

Позитивна пракса:

- Рјешења о експропријацији донесена су за просјечно четрдесет седам (47) дана од упућеног предлога за експропријацију.

10. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојеће улице, Суљагића сокака од броја 201 до броја 220 с потребним инсталацијама“ није ријешен за укупно 924 календарска дана од поднесеног предлога за експропријацију.

Према предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за пет (5) к. ч.

- Једна (1) к. ч. већ се налазила у власништву Дистрикта.
За четири (4) к. ч. Имовинско-правни односи су рјешавани како слиједи:
- Појединачна рјешења о експропријацији донесена су за све четири (4) к. ч., једно рјешење је поништено (предлагач је одустао од експропријације).
- Право на накнаду је утврђено (споразумно за 2 к. ч. и судским поступком за 1 к. ч), накнада исплаћена и упућени су захтјеви за укњижбу права власништва на експроприсаним некретнинама.
- За три (3) к. ч. у току је поступак укњижбе који се води код Регистра земљишта Основног суда.

Уочени проблеми у поступку експропријације:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији с претходним поступком трајао је 341 дан.

Уочени проблем у поступку укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама:

- Поступак укњижбе права власништва на експроприсаним некретнинама у Регистру земљишта Основног суда није рјешен ни за једну од три (3) к. ч. за укупно 272 дана.

11. Инфраструктурни пројекат „Реконструкција дијела постојеће улице Вукосавачке – лијеви крак“ није ријешен за укупно 531 календарски дан од поднесеног предлога за експропријацију.

Према предлогу за експропријацију потребно је рјешавање имовинско-правних односа за једанаест (11) к. ч.

- Донесена су три (3) рјешења о експропријацији којима је обухваћено свих једанаест (11) к. ч.
- Право на накнаду је утврђено судским поступком за свих једанаест (11) к. ч.
- Нису достављени докази о извршеној уплати, услед чега се укњижба експроприсаних некретнина није ни могла захтјевати.

Уочени проблеми у поступку експропријације:

- Поступак доношења рјешења о експропријацији с претходним поступком трајао је 156 календарских дана.
- Судским поступком утврђена је накнада за свих једанаест (11) к. ч. Правоснажно рјешење Основног суда у ванпарничном поступку у предмету одређивања накнаде за експроприсану некретнину донесено је 1. фебруара 2010. године, а доказ о уплати од стране Дирекције за финансије путем Правобранилаштва Дистрикта није достављен Одјељењу за просторно планирање и имовинско- правне послове на даље поступање. Експропријација за наведене к. ч. је извршена и накнада исплаћена, а укњижба се не може захтјевати у времену од 211 календарских дана услед недостатка доказа о уплати.

Прилог број 8: Добра пракса

Ревизијом су утврђени примјери добре праксе у рјешавању имовинско-правних односа у Брчко дистрикту БиХ.

Припремна фаза

Ревизијом је утврђено да је за девет (9) инфраструктурних пројеката било потребно мање од мјесец дана за подношење предлога за експропријацију од проглашења Одлуке о јавном интересу.

Примјер добре праксе представља предлог за експропријацију за пројекат „Реконструкција дијела постојеће улице поред пруге у МЗ Стари Расадник, стамбено насеље Бродуша у Брчком“ за који је градоначелник Дистрикта у року од седам (7) календарских дана од проглашења Одлуке о јавном интересу поднио предлог за експропријацију.

Условна фаза

Ревизијом је утврђено да је у једном случају недоступном власнику некретнине постављен привремени заступник, чиме се утицало на већу ефикасност у поступку.

Власнику некретнине који се противио експропријацији издато је рјешење о експропријацији, чиме се утицало на већу ефикасност у поступку.

Цијепане земљишта за пројекат „Зидине“ извршено је за 194 календарска дана од упућеног захтјева, односно четрдесет пет (45) календарских дана прије истека законског рока.

Радна фаза

Ревизијом је утврђено да је за израду и доношење рјешења о експропријацији за инфраструктурни пројекат „Крушик–Горице“ било потребно у просјеку четрдесет четири (44) дана од упућеног предлога за експропријацију, а за израду и доношење рјешења о експропријацији за инфраструктурни пројекат „Стари Расадник – Бродуша“ било потребно четрдесет седам (47) дана од упућеног предлога за експропријацију.

Ревизијом је утврђено да је за 4 к. ч. Дирекција за финансије Дистрикта доставила процјену тржишне вриједности некретнина под дрвном масом, док за 5 к. ч. то није учинила за у просјеку 138 календарских дана од упућеног захтјева.

Ревизијом је утврђен примјер добре праксе у поступку одређивања накнаде за експроприсану некретнину који се спроводи у ванпарничном поступку код Основног суда гдје су рјешења донесена за четрдесет два (42) дана од упућеног захтјева.

У дванаест (12) од двадесет шест (26) случајева у којима је накнада за експроприсану некретнину утврђена судским путем нису утврђени проблеми у поступку.

Завршна фаза

Ревизијом су утврђени примјери добре праксе у поступку укњижбе права власништва на експроприсаној некретнини који се води код Пододјелења за катастарске књиге и који је у просјеку је трајало шест (6) календарских дана од поднесеног захтјева.

Примјер добре праксе утврђен је и у поступку укњижбе права власништва на експроприсаној некретнини које се води код Регистра земљишта Основног суда, гдје је за 1 к. ч. поступак укњижбе трајао пет (5) календарских дана од упућеног захтјева.